

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
septembrie 2016 (Anul VIII) Nr. 91 (9/2016)

BOEM@

Live Literature

septembrie 2016 (Anul VIII) Nr. 9 (91) - 42 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

9 / 2016

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău

Redactor-șef online: Mihail Gălățanu

Redactor șef: Cristian Biru

Redactori: Valeriu Valegvi, Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, Paul Sân-Petru, A.G. Secară, Dimitrie Lupu, Denisa Lepădatu, Maria Ieva, Cristina Roșu

Grafică: Elena-Liliana Fluture

Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Tănase Carașca (Tulcea), Luca Cipolla (Italia), Dan Verejanu (Chișinău), Melania Cuc (Bistrița), Petru Jipa (Germania), Corina Petrescu (Satu Mare)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0740 596225**

ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17, Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: **0726 337376**

- În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.
- Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format electronic (Word, RTF etc.) și să conțină diacritice.
- Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional articole apărute anterior în alte publicații (inclusiv pe internet).

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Denisa Lepădatu (p.10), Marian Hotca (p.14), Noni-Emil Iordache (p.20), Mihai Merticaru (p.25), Grigore Gri-gore (p.27), Victor Capsamun (p.28), Mircea Marcel Petcu (p.30), Ioan Gheorghiță (p.31), Ion Tutunea-Hercinicul (p.37), Emily Dickinson (p.40)

Proză: Maria Tirenescu: Anuța (p.15), Viorel Darie: Anghel (p.26), Paul Sân-Petru: Cuibul de pe ceas (p.29), Cristian Bi-ru: Jurnal de dragoste (p.32), Ioana Iacob: Incidentul (p.39)

Eseu: Petre Rău: Semnătura corporală (p.16)

Cronică de carte: Constantin Stancu: Libertatea scriitorului... (Cornel Nistea - Tragismul exilului românesc) (p.3), Cezarina Adamescu: Vitralii de iubire în lumina poetică (Maria Ieva - Anticamera inimii) (p.11), Dumitru Anghel: Gând îmbrățișând gânduri, de Corina Petrescu (p.17), Tănase Dănilă: O carte despre potopul din noi (Petre Rău - Evanghelia după Potop) (p.19)

Filosofie: Ionel Necula: Firea românească în cumpăna vremii (p.21)

Eveniment: Daniel Țurcan: Festivalul Internațional de Poezie - Renata Verejanu (p.5), **Redacția:** Lansare de carte la Salonul Internațional BoofFest Chișinău (p.8), **Redacția:** Congresul Mondial al Eminescologilor, ediția a V-a, Chișinău, 2016 (p.9)

Umor: Marius Zaharia: Bastoane de iarnă pentru jandarmi (p.36)

Istorie: Ana Maria Cheșcu: Documente consulare franceze - consulul francez Wiet (p.38)

Anunț: Redacția: Regulamentul concursului național de poezie "Costache Conachi", ediția a XXIV-a, Tecuci, 2016 (p.24)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.41)

Grafică:

Coperta I: Justin Robson – Jenny

Coperta a IV-a: Vladimir Kush – Opium lovers

Interior: sculptură în lemn de Paul Sân-Petru

www.boema.inforapart.ro

Constantin STANCU

Libertatea scriitorului...

(Cornel Nistea, *Tragismul exilului românesc*, interviuri, Sebeș: Emma Books, 2016)

Tragismul exilului românesc - interviuri, mai mult decât o carte de aspre dialoguri, o carte de istorie literară, mărturii, vieți de scriitori în timpul dintre vremuri, o carte eveniment. Cornel Nistea a pus în paginile cărții texte publicate în revista „Discobolul” din Alba-Iulia. Anii au trecut, declarațiile martorilor s-au estompat. Adunate în carte, toate cuvintele scriitorilor înseamnă mult mai mult. Epoca trecută, comunistă, epoca prezentă, care a început în decembrie 1989, sunt oglindite cu luciditate în răspunsurile date de cei disponibili la mărturie. O lume a scriitorilor care au suferit sau suferă. Cornel Nistea, prozator solid, stăpân pe mijloacele sale, a știut să pună întrebări. Ele au zguduit mintea celor care au răspuns. S-a desfășurat un tablou real al vremii. Șocul a fost vizibil. A fost cerut de mulți. Pe unii i-a surprins, pe alții i-a făcut mai puternici.

Cornel Nistea a realizat o carte necesară. Adevărul se lasă greu cucerit. După mulți ani el răsare din pământ ca iarba.

Exilul a fost și este o pedeapsă. Motivele au fost politice, economice, religioase. Scriitorul a simțit acut depărtarea de patrie, de prieteni, de familie, de locul unic, special, în care s-a născut. Înainte de 1989 motivele au fost politice sau religioase, ele au pus presiune pe viața creatorului. După această dată motivele sunt financiare, economice, sociale, psihologice și religioase. Cartea se prezintă pe mai multe paliere: Exilul exterior, exilul interior și are un capitol distinct, exilul de acasă, suferința ca unitate de măsură a epocii.

Exilul de acasă este bine pus în lumină prin interviul realizat cu părintele Ioan Iovan de la Mănăstirea Recea. Aflat la mijloc, între cele două straturi ale exilului, cel exterior și cel interior, acasă este exilul cel mai crunt, suferința care a schimbat un om după voia lui Dumnezeu. La alții greutatea s-a pus pe materializarea talentului primit, pe căutări, pe suferință specifică unui artist. Răspunsurile părintelui Iovan au o greutate aparte. Experiența închisorilor comuniste a avut ca efect modelarea unui suflet după principii divine dure și necesare.

Părintele mărturisește: „Securitatea m-a urmărit permanent. Am fost arestat și condamnat din nou în trei rânduri: în 1966, în 1968 și-n 1970. Ultima oară au găsit asupra mea drept corp delict patrafirul...”

După treisprezece ani de pușcărie, de hărțuire de către securitate, uneori mergând pe străzile Bucureștiului și amintindu-mi de acțiunile lor bestial, mă întrebam dacă

Securitatea nu-mi poate cunoaște și gândurile.

Ura lor a fost fără margini. Ei mi-au propus să-i iert și să-i iubesc, să mă rog pentru toți tortionarii din pușcării și nefericiții lor informatori. Și cred că am reușit” (părintele Ioan Iovan - În căutarea sensului suferinței, p.108).

Lecțiile supreme: Iertarea, rugăciunea, răbdarea, rămânerea lângă Dumnezeu. Părintele nu a scris vreo carte în mod special, dacă nu ar fi fost interviul realizat de Cornel Nistea, răspunsurile ar fi fost cunoscute doar de Dumnezeu. Cuvintele aceste au fost publicate în cer, în Cartea Vieții. Au dimensiunea eternității.

În exilul exterior, cei care au răspuns au reușit să stabilească momentul când au intrat în exil, efectele izgonirii scriitorului din spațiul său intim, energiile declanșate în acest exil, curajul, voința care s-au pus în mișcare, efectele asupra creației literare, zbuciumul, furia. Răspunsurile trasează limitele, impulsurile necesare, instinctul supraviețuirii într-un nou mediu, străin, e ca o alungare din Rai, căpătarea unei alte identități, stabilirea relațiilor dintre acasă și acolo, creionarea pericolelor și captarea libertății într-un mod special.

Exilul poate fi interior, exterior, voluntar, involuntar... Apare ca o boală, ca o moarte (Bujor Nedelcovici), ca o perioadă inițiată, urmată de înviere.

„Datorez exilului o cunoaștere a unei realități politice, culturale și spirituale, dar îndeosebi dobândirea unei noi dimensiuni – revelație – a eului intim” (p.10 – Bujor Nedelcovici).

Dan Culcer mărturisește: „Nu ezit să reprecizez

(continuare în pag. 4)

aici că nici într-un caz nu mă consider disident. Aș fi putut poate ajunge să joc același rol cu cei care se zvonea în 1990 că au fost așa ceva. Ridicol. Eu voiam fie normalitate, adică respectul legilor, fie revolta imaginației” (p.36).

Exilul interior, interviuri cu scriitori din țară, pune accentul pe nevoia de adevăr. Există artiști exilați acasă, cei autoexilați, cei care și-au impus o conduită care să ducă la integritate sau la asumarea responsabilităților spirituale într-o vreme când oamenii au devenit materialişti. Fantomele trecutului, tăcerile, eludările, lehamitea, alte păcate, mari sau mici, care bântuie în lumea literară, în viața socială, toate sunt scoase spre lumină de răspunsurile primite de Cornel Nistea. Se lămuresc cu multă claritate aspectele legate de condiția scriitorului în timpul dictaturii comuniste, raporturile dintre posibilitățile de receptare a valorilor culturale și posibilitățile reale de evocare a condiției umane. Sunt prezentate aspecte concrete ale relației cu sistemul, cu oamenii cenzurii, cu dimensiunile suferinței, cu mitul revoltei, efectele lipsei de libertate asupra operei scriitorilor. În final sunt puse în balanță noile paradigme: Libertate sau angoasă, alienare sau optimism. Răspunsurile sunt cutremurătoare și dau dimensiunea adevăratului mediul literar românesc. De aici se poate trece la o istorie literară concretă a vremii, la o critică serioasă și corectă. Au fost experiențe traumatizante, s-a constatat lipsa solidarității dintre oamenii cu același destin, mascarada desființării cenzurii, o altă lume în lumea cunoscută, diferențele dintre cartea din dictatură și cartea din democratură! Mărturiile arată că a existat un infern din care s-a evadat cumva, boli spirituale nevindecate, aventuri într-un sistem ostil, un adevăr care trece dincolo de optimism sau pesimism, singurătatea ca soluție, scrisul fără noimă, teme interzise, trauma supraviețuirii, apoi variantele libertății – una originală, una „tradusă”... Obsesii și noile realități obsesive.

Cum a fost în comunism?

“Te țineau tot timpul ocupat, să nu poți scrie, să nu te poți revolta, să nu-ți poți salva sufletul din prizonieratul lor ideologic. Doamne, cât de repede a uitat lumea infernul comunist din care am scăpat!” (Ion Zubașcu – *Infernul din care am scăpat*, p. 163).

Cum era scriitorul?

“Și totuși, sub dictatură, am fost un scriitor liber. Nu mi-am permis nici cea mai mărunță concesie imperativelor ideologice ale vremii. Am plătit scump însă această libertate interioară prin marginalizare, mai exact prin excludere” (Gabriela Crețan – *Timpul acela* p. 175).

Care este paradigma literară în prezent?

“Astăzi scriitorul român e într-adevăr liber să scrie ce vrea și cum vrea. Nu mai există cenzură politică. Există însă o altfel de cenzură, la fel de draconică. Cenzura economică și, de ce să n-o spun, de gașcă. Poți să scrii ce vrei și cum vrei dar nu poți să publici dacă nu ai bani. Și, mai rău, dacă nu faci parte dintr-un grup sau altul. Dacă ești independent, ești ca și cum n-ai exista” (Constantin Cubleşan - *Dovada că erai scriitor*, p. 231).

Cornel Nistea a aruncat o privire peste granițele nefirești din țară, a privit scriitorul în ochi, întrebările sale au avut menirea să limpezească viața din lumea literară pe o perioadă mai întinsă. La provocarea sa au răspuns mai mulți scriitori, cartea de față trebuie citită mai ales de scriitori. Criticii literari au nevoie de aceste mărturii pentru a

înțelege binele sau răul pe care îl pot face. Poziția lor marchează lumea literară și, mai dramatic, poate afecta viața unui om pe care Dumnezeu l-a trimis pe pământ, i-a dat talent și pasiune, iar deciziile de o clipă schimbă perspectiva. Generațiile mai tinere vor înțelege că este în joc și viața lor, istoria se poate repeta. Are capcanele ei. De remarcat sinceritatea celor care au răspuns întrebărilor puse, conștienți că rememorarea se încrustează în granitul vremurilor. Adevărul e valabil și peste timp. El provoacă trecutul. Lămurește viitorul. Echilibrează prezentul.

Cornel Nistea a realizat un lucru admirabil, fericirea poate intra în calculele fiecăruia. Nu este un joc superficial scrisul. E geneză. Este un mod de cunoaștere, de realizare, de bucurie. Autorul ne prezintă un model spiritual demn de urmat și ținut minte: “Părintele Ioan de Mănăstirea Nașterii Maicii Domnului de la Recea a intrat de mult în legendă. În cercurile ortodoxiei românești este un adevărat mit. De-o cuvioșie și de-o modestie uneori stânjenitoare și o sinceritate vecină cu inocența, părintele Ioan, ajuns la vârsta de 76 de ani (la momentul luării interviului, n.n.) respinge aura de martir ce i se face...” (părintele Ioan Iovan – *În căutarea sensului suferinței*, p. 99).

Cum se prefigurează viitorul?

“Cred că ar trebui să spun ceva și despre viitor. Născuți în timpuri mai tolerante, tinerii scriitori de astăzi n-au motive să-și pună problema libertății, a lipsei de libertate. Asta însă nu trebuie să însemne că nu au alte probleme, atâtea. Libertatea este totul și, în același timp nimic, dacă nu știm ce să facem cu ea” (Serafim Saka - *Cenzura, o obsesie...*, p. 355).

Cornel Nistea, prin această carte de interviuri, a prezentat viziunea unui scriitor despre literatură. Din mai multe părți a reușit să formeze vitraliul prin care putem privi dincolo de aparențe.

„Pe-aici nu se trece!”

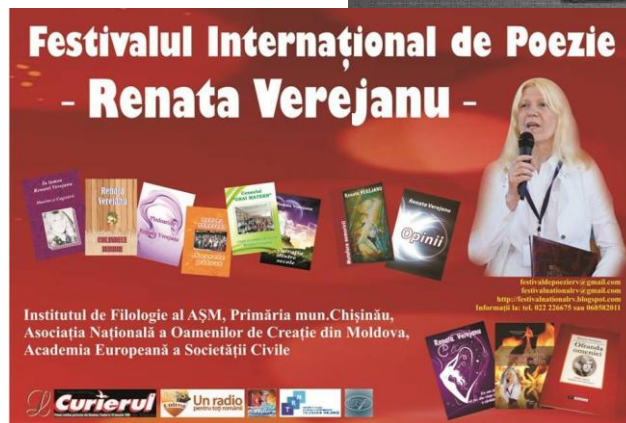
Festivalul Internațional de Poezie – Renata Verejanu ediția a III-a, Chișinău, 2016

Ediția a III a Festivalului Internațional de Poezie – Renata Verejanu a fost dedicată aniversării unui sfert de veac de la proclamarea independenței Republicii Moldova, protagonista festivalului fiind unul dintre primii poeți aflați pe linia întâi a renașterii naționale (cu cenaclul “Grai matern”, lucru subliniat în deschidere de către Acad. M. Cimpoi). În acest context, desfășurarea acestui important eveniment al Poeziei și Culturii române este plasat nesper de firesc între două mari sărbători: *Limba Noastră Română* și *Congresul Mondial al Eminescologilor*.

Agenda Festivalului Internațional de Poezie – Renata Verejanu a cuprins câteva zile frumoase cu un program încărcat din zori și până seara: *Spectacolul de Gală și Decernarea Premiilor*, lansarea *Antologiei* festivalului, recepția oferită de familia Verejanu (1 septembrie 2016, Sala cu oglinzi a Primăriei sec. Ciocana, Chișinău); *Lansare de carte* a protagonistei festivalului și a membrilor juriului în cadrul *Salonul Internațional de Carte, Book-fest 2016* (2 septembrie 2016, orele 10.00-12.00), o excursie a membrilor Juriului Internațional și a câștigătorilor acestei ediții la renumitele crame ale orașelului subteran „Mileștii Mici” (2 septembrie 2016, orele 14.00-17.00). De asemenea, membrii Juriului Internațional au fost invitați la *Congresul Mondial al Eminescologilor* (ediția a V), ale cărui lucrări s-au desfășurat la Academia de Ști-ințe a Moldovei (3 septembrie 2016).

La *Spectacolul de Gală și Decernarea Premiilor* au sosit majoritatea învingătorilor invitați, conform notelor și aprecierilor juriului internațional, constituit la ediția a III din mari personalități culturale: acad. Mihai Cimpoi (președintele juriului); dr. hab. Vasile Bahnaru, directorul Institutului de Filologie al ASM; scriitorul și editorul Petre Rău (Galați); scriitorul Ion Ciocanu, doctor habilitat; acad. Vasile Tărășanu (Cernăuți); poetul Emil Brumaru (Iași); scriitorul și editorul Romeo Tarhon (București); poetul și criticul literar Tudor Palladi (Chișinău); jurnalista Galina Codreanu, vicepreședinte al Academiei Europene a Societății Civile. Echipa de voluntari care a sprijinit desfășurarea ediției din 2016 a avut în componența sa pe îndrăgostiții de poezia Renatei Verejanu: Adelaida Boico, șefa secției cultură a Preturii Ciocana, mun. Chișinău; poeta Denisa Lepădatu, membru consultant al juriului (Galați), Lilia Manole - poet (Bălți); Laura Tugarev, poetă, prof. universitar (USM), Alina Dragancea, director executiv, magistr; Carolina Tcaci, licențiată a Academiei de Muzică, Teatru și Arte plastice; Angela Olărescu, director al Bibliotecii „Hristo Botev”; Lia Pascari, director Liceul TR „I. Creangă” din Bălți; Daniel Verejanu, președintele festivalului, cercetător la Institutul de Filologie al ASM.

La eveniment au participat reprezentanți ai corpului diplomatic și mass-media, șefi de biblioteci, profesori și directori de licee, scriitori, compozitori, interpreți, artiști plastici din mai multe orașe din România și Republica Moldova.

Spectacolul de Gală și Decernarea Premiilor a fost moderat de scriitorul și jurnalistul Daniel Verejanu, care a și deschis evenimentul printr-un cuvânt de început adresat celor prezenți, comunicând țările participante și alte date importante; apoi a fost invitat academicianul Mihai Cimpoi, în calitate sa de președinte de onoare al festivalului și președinte al juriului internațional, să intervină cu un cuvânt de salut către câștigătorii ediției. Academicianul Mihai Cimpoi, fiind printre primele personalități care au salutat chiar de la bun început lansarea proiectului *Festivalul Internațional de Poezie - Renata Verejanu*, a apreciat importanța acestuia, devenit ca o frumoasă tradiție. De asemenea, a mai comunicat că poeta Renata Verejanu vine la cea de-a III-a ediție a festivalului cu un frumos bilanț literar: peste 50 de titluri de carte și cu *Lecțiile Deschise: EU AM DREPTUL*, unice în tot spațiul european, desfășurate la Palatul Național împreună cu sute de copii care recită poeziile poetei în prezența a mii de spectatori.

Protagonista Festivalului, poeta Renata Verejanu

Academicianul i-a felicitat pe cei peste 100 de participanți admiși în finala concursului, dintr-un
(continuare în pag. 6)

număr de peste 1.000 de persoane care s-au înscris inițial în concurs; a evidențiat extinderea an de an a spațiului geografic cuprins de festival. Academicianul Mihai Cimpoi a apreciat munca de voluntariat a echipei care a desfășurat ediția a III-a a Festivalului, în aceste condiții extrem de grele în care se află Republica Moldova azi, echipă condusă de Daniel Verejanu - redactorul șef al Revistei „Micul Print”.

A urmat o cavalcadă de cântece pe versuri de Renata Verejanu, recital din poezia protagonistei, poeme traduse în limbile engleză, franceză, bulgară ș.a., dar și poezii ale diferiților autori participanți în concurs, din mai multe județe ale României și localități din Republica Moldova. O excepțională surpriză a constituit-o un microvernisaaj al lucrărilor tinerilor artiști plastici, inspirați din poezia Renatei Verejanu. Rând pe rând, apoi, au fost decernate premiile învingătorilor în cele șase secțiuni ale concursului, premiile fiind înmânate de poeta Renata Verejanu, protagonista Festivalului, secondată pentru fiecare secțiune din concurs de membrii al Juriului Internațional, care la rândul lor au avut câte un *laudațio* pentru participanți, dar și pentru poetă și organizatorii festivalului. Învingătorii din fiecare secțiune au făcut fotografii cu membrii Juriului Internațional: Ion Ciocanu, Vasile Bahnaru, Galina Codreanu, Petre Rău, Mihai Cimpoi. Toate premiile au fost onorate de diplome, dar și de cadouri constând din pachete de cărți (în special, cele aparținând protagonistei Renata Verejanu), embleme, reviste literare ș.a. În plus, premiile I au fost însoțite de trofee, iar premiile II și III de medalii.

Pentru doi dintre câștigătorii premiilor II și III care din motive obiective nu au reușit să fie prezenți la gala finală, li se vor expedia diplomele prin poștă, neînsoțite de medalii.

Premianții au beneficiat totodată și de Antologia Festivalului, volum de peste 200 pagini cu peste 90 de autori.

Scriitorul **Ion Ciocanu**, doctor habilitat în filologie, membru al juriului internațional, a înmănat premiile învingătorilor la **Secțiunea „Compoziție”** și a ținut să spună: „Renata Verejanu este o mare luptătoare pentru adevăr și dreptate. Ea are o față principal deosebită de toți colegii săi. Ce-i al ei, e pus deoparte. Și am fost delegat de Institutul de Filologie în calitate de membru și chiar de președinte al juriului acestui original Festival de poezie la diferite etape: locale, municipale... chiar începând cu prima ediție. Azi e cazul doar s-o felici-

cităm pe protagonistă pentru munca depusă și pentru grija față de toți iubitorii de poezie, pentru curățenia etică a lucrurilor înfăptuite de-a lungul anilor cu drag, spre mirarea unor colegi. E aproape inimaginabil cum Domnia Sa a organizat și desfășurat aceste activități pe parcursul unui sfert de veac, după cum e și editarea publicației naționale Revista „Micul Print”, și activitatea Cenaclului „Grai Matern” și alte evenimente demne de toată aprecierea”.

Scriitorul **Vasile Bahnaru**, doctor habilitat, directorul Institutului de Filologie al Academiei de Științe a Moldovei, care a înmănat premiile învingătorilor la **Secțiunea „Traduceri”**, a afirmat: „Institutul de Filologie al AȘM a salutat inițiativa Academiei Europene a Societății Civile de a desfășura **Festivalul Internațional de Poezie – Renata Verejanu**, cunoscând că ce e legat de acest nume, de acest om de cultură - nu poate fi decât original, de durată, trainic și de folos. Către această ediție Renata Verejanu vine cu noi cărți și câteva volume de **Opere alese**, editarea cărora se desfășoară sub patronajul Institutului de Filologie al Academiei de Științe a Moldovei. Un dar adevărat către Sărbătoarea **Limba Noastră Română**, pentru frumusețea căreia poeta se mai află pe baricade și azi...”.

Academicianul Mihai Cimpoi a înmănat premiile câștigătorilor la **Secțiunea „Eseu/Interviuri”**, Daniel Verejanu, președintele festivalului, câștigătorilor de la **Secțiunea „Poezia în viziunea artiștilor plastici”**, Galina Codreanu, premianților la **Secțiunea „Recital”** și poetul Petre Rău, câștigătorilor de la **Secțiunea „Poezie de autor”**.

Jurnalistul și editorul **Romeo Tarhon** scrie în Antologie: „Onorat fiind pentru invitația de a co-juriza concursul de creații literare din cadrul ediției 2016 a **Festivalului Internațional de Poezie - Renata Verejanu**, invitație venită chiar din partea protagonistei, simbol viu al românismului prin artă și cultură (știind că în 2015 m-am apropiat mai mult decât în anii precedenți de autori și co-autori basarabeni pe care i-am editat în diferite volume ale Editurii Națiunea), am acceptat cu drag să iau parte la acest proiect de excepție, cu un sentiment profund de frăție spirituală. Respectându-mi îndatoririle, am citit și recitat cu profesionalism lucrările selectate pentru concursul de creație și am acordat cu generozitate note de departajare a participanților, cu bucuria de a constata că, pe redevalele bălăilei pentru limba literară românească, sunt la datorie mulți tineri cu har, alături de scriitori consacrați remarcabili. Indiferent de numele și opera laureaților, cel mai important beneficiar al proiectelor marca „Renata Verejanu” rămâne Neamul Românesc de dincoace și dincolo de vadul Prutului. Cu speranța că voi fi prezent la Regalul anual de poezie și românism organizat grație Reginei poeziei și românismului, pentru onorarea agendei, dar și pentru a lansa trei volume ale editurii Națiunea, precum și recenta mea carte „Năvalnicul - poeme, legende, povești, aforisme, fabule”, urez succes organizatorilor, concurenților și participanților”.

Unul dintre exegeții care a scris cele mai multe pagini despre opera poetică și activitatea culturală a protagonistei festivalului, **Tudor Palladi** constată în mesajul său: „Vocație polivalentă, indubitabilă, manifestată plener în decursul mai multor decenii, poeta de destin, Renata Verejanu reprezintă modelul unical-expres al scrisului socio-uman activ pe mai multe dimensiuni. Proiectele ei de rezonanță animate continuu de ideea de noi din perspectiva noului și o necesitate stringentă venind să acopere niște goluri simțitoare în spațiul cultural interveran (atât cele legate de activitatea Domniei Sale la tradiționalele „Micul Prinț” și Cenaclul „Grai Matern”, cât și la cele de mai încoace: Lecțiile Deschise, Festivalul Internațional de Poezie), relevă viabilitatea unui fenomen cultural-artistic căruia autoarea i s-a dedat totalmente, fenomen fără de ca-re tânăra generație și mai ales cea de mâine n-ar cunoaște aievea bucuria trăirii celeste în cuvânt, dacă nu însăși sărbătoarea lui de suflet și de frumos universal”.

PREMIILE ACORDATE

Conform notelor Juriului Internațional, învingătorii ediției a III-a sunt:

Secțiunea: **Poezia în viziunea artiștilor plastici**

Premiul I – *Tatiana Daniliuc*,
Premiul II – *Cristina Chiorescu*

Laureați

Rohac Anastasia, Anghelina Cojocaru, Ionela Marinovschi, Olesea Ilievici

Secțiunea Compoziție/Interpretare

Premiu I - *Valeriu Mocanu*

Premiu II - *Ana Glebov*

Premiu III - *Maria Caliga*

Premiul special “Simpatia Spectatorului” -
Dumitru Botnaru, Mihai Doloton

Secțiunea Eseu/Interviuri

Premiu I - *Lilia Manole*

Premiu II - *Cristina Bejenari*

Premiu III - *Magda Hărăbor, Brașov, România*

Laureați

Mariana Ghemiș, Mădălina Ceban, Alina Guranda

Secțiunea Traduceri

Premiul I – nu a fost acordat

Premiul II – *Maria Buznea, Maria Bondari*

Premiul III – *Daniel Ioniță - Australia, Nadejda Radeva - Bulgaria*

Laureați

Olga Slepoy, Alina Ghedea

Secțiunea Poezie de autor

Premiu I - *Dimitrie-Sorin Pană, Titu, jud. Dâmbovița, România*

Premiu II - *Adelina-Gabriela Clondir - Călărași, România,*

Premiu III - *Alexandra Mihalache – Slobozia, România, Alexandrina Vlas - Bălți*

Secțiunea Recital

Premiu I - *Patricia Tanasov.*

A consemnat

Daniel Țurcan, Chișinău

Boem@ 9 / 2016

Lansare de carte la Salonul Internațional de Carte BookFest Chișinău, 2016

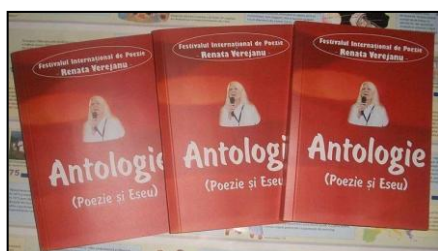
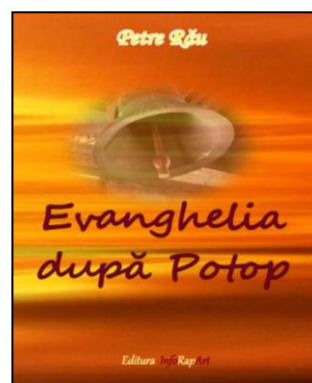
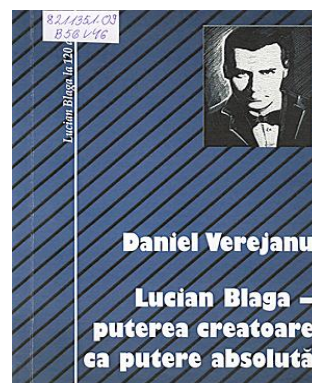
În data de 2 septembrie, continuitatea sărbătorii limbii române a fost susținută și prin lansarea de carte, eveniment care, de data aceasta s-a desfășurat la Salonul Internațional al Cărții – BookFest 2016, târg de carte care anul acesta a fost cu mult mai bogat în prezența editurilor de prestigiu.

Cu editura InfoRapArt și cu prieteni în fața standului de carte al Academiei Europene a Societății Civile din Chișinău

În spațiul special amenajat lansărilor de carte, au fost lansate câteva cărți aparținând mai multor autori, după cum urmează:

- **Renata Verejanu** - *Antologia Festivalului Internațional de Poezie "Renata Verejanu"*, ediția a III-a, 2016; *Poetul dintre milenii*, poezie,
- **Denisa Lepădatu** - *Povești în pijamale cu fluturi*, proză bilingvă
- **Dan Verejanu** - *Lucian Blaga - puterea creației ca putere absolută*, eseu
- **Petre Rău** – *Evangelia după Potop*, roman.

Cărțile lansate, precum și altele aparținând editurii InfoRapArt din Galați și poetei Renata Verejanu din Chișinău au putut fi achiziționate la Salonul Internațional de Carte - BookFest 2016, la standul Academiei Europene a Societății Civile.

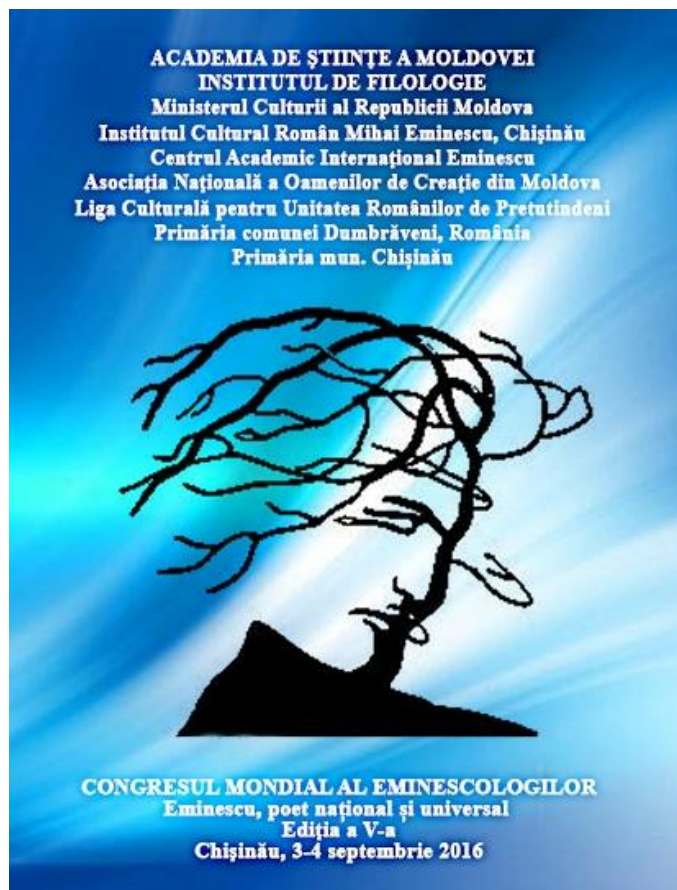
Redacția

Congresul Mondial al Eminescologilor (ediția a V-a)

În zilele de 3 și 4 septembrie 2016, la Chișinău s-a desfășurat, în organizarea Institutului de Filologie al Academiei de Științe a Moldovei, cea de-a V-a ediție a Congresului Mondial al Eminescologilor, anul acesta cu subiectul *"Eminescu, poet național și universal"*.

Din grupul de organizatori au mai făcut parte și Institutul Cultural Român "Mihai Eminescu" din Chișinău, Centrul Academic Internațional Eminescu, Asociația Națională a Oamenilor de Creație din Moldova, Liga Culturală pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni.

Aflat la cea de-a V-a ediție, congresul și-a păstrat obiectivele principale, de promovare a operei și personalității poetului național Mihai Eminescu în întreaga lume, aprofundarea studiului acestora, informarea reciprocă a eminescologilor asupra exegezelor apărute în ultimul timp.

În prima zi, sala azurie a Academiei de Științe a Moldovei a găzduit programul congresului care a cuprins în principal: înregistrarea participanților, inaugurarea lucrărilor Congresului Mondial al Eminescologilor cu alocuțiuni de deschidere și mesaje de salut din partea unor personalități locale și de peste hotare, apoi s-au desfășurat luările de cuvânt în plen. Ca la toate edițiile de până acum, moderator a fost binecunoscutul om de știință **Acad. Mihai Cimpoi**, președinte al Congresului, sprijinit îndeaproape și de **prof. Dr. hab. Vasile Bahnaru**.

Au rostit alocuțiuni și luări de cuvânt numeroși eminescologi, academicieni, profesori, oameni de litere și de cultură din Republica Moldova, dar și din România, Italia, Spania, Turcia, Albania, Chile și Ucraina. Au fost totodată lansate câteva cărți noi despre viața și opera marelui poet național Mihail Eminescu.

De la Galați au participat la Congres scriitorul **Petre Rău** și poetul **Viorel Dinescu** (invitați și la alte ediții), precum și tânăra poetă **Denisa Lepădatu**.

Redacția

Denisa LEPĂDATU

Încurcătură

într-o pauză de regăsire
 a personalității mele
 necenzurate
 am înlocuit definiția timpului
 cu cea de zâmbet
 s-a creat un haos în jurul meu
 oamenii nu își mai doreau
 viață lungă
 preferau să aibă o viață
 cu cât mai multe zâmbete
 și buzele lor
 luau forma cifrelor
 în funcție de acele ceasornicului
 îmbătrânit
 dicționarele au înlocuit și ele
 explicațiile
 până când s-a născut o cifră
 care zâmbea încontinuu
 fără niciun motiv
 și pentru că nu i s-a aflat rostul
 am dat un refresh vieții
 încalcând regulile impuse

Mă întreb

mă întreb despre obiceiurile mele
 mai ascunse decât dorințele tale de crăciun
 despre ele scriu atât de rar
 încât le trece și termenul
 de valabilitate
 păstrez într-un album
 bății de inimă
 de la fiecare zi de naștere
 mai apoi le compar cu cele
 mai lungi zile din an
 degeaba îmi repeți că și acesta
 e tot un obicei
 eu continui să așez una
 peste alta
 cutiile pictate în culori
 împărțite în minutarele
 de trudă și inocență ce
 șchioapătă printre orele
 scurse pe fereastra deschisă
 prea larg

M-a ridicat îngerul

m-a ridicat îngerul
 cu o treaptă mai sus
 decât ultima conversație
 ce și-au imaginat-o oamenii
 scanați la intrarea
 în universul neutru

nu m-am opus
 stărnind invidie
 între
 necuvântătoarele
 vremii
 pe coloana mea vertebrală
 ideile răsăreau tot mai rare
 dureros de adânci
 furând câte puțin din mine
 cu fiecare poem
 bine înfipt în pământ
 din grabă însă
 am uitat să-l întreb pe
 Dumnezeu
 despre care destin mi-a vorbit
 ultima oară

Nu mă grăbesc

planurile mele-s încurcate de muza-mi
 ce crește odată cu pielea mea întinsă
 ca un balon gata să explodeze

de-atâta aglomerație
 în mintea mea zilnic e un război
 din care învinse sunt întotdeauna
 ideile mele apărute de-a lungul zilelor răgușite
 nu mai au nici ele putere
 să mi se opună
 vor mai degrabă să le fac un orar
 ca la școală
 să fie sigure că în sfârșit
 vor rămâne cu ceva timp liber

chiar și ziua mea de naștere-mi spune
 să nu mă grăbesc
 nefiind pregătită să-mi îndeplinească cele
 paisprezece codițe promise

nu știu de ce dar viața aceasta
 mi-a luat-o înainte
 habar n-am cu ce viteză s-alerg
 s-o pot ajunge din urmă

Cezarina ADAMESCU

VITRALII DE IUBIRE ÎN LUMINA POETICĂ

Maria Ieva, *Anticamera inimii*, Ed. Absolut, București, 2016

O carte dedicată în chip manifest iubirii, „*acelei iubiri care va dăinui veșnic în inima mea*”, ar putea stârni în zilele noastre, zâmbete malițioase, găsindu-și poate, puțini adepți care să-i împărtășească gândurile. De ce? Iubirea autentică, acea iubire „veșnică” sau măcar „până ce moartea ne va despărți” nu-și mai găsește mușterii într-un secol în care, schimbările sunt la ordinea zilei. N-avem timp să iubim, n-avem timp să rămânem statornici în sentimente, ne grăbim, ne zorim să ajungem, unde?...La capăt de drum, sau chiar dincolo.

Dar pentru cineva care și-a ales drept Crez una dintre virtuțile teologale pusă în fruntea celorlalte, a cânta iubirea sub aspectele ei benefice, încântătoare și pline de speranță, nu poate fi decât salutară.

Și nu se putea s-o cânte așa de frumos, fără s-o fi cunoscut în toată profunzimea și ingenuitatea ei, neasemuite. Și iată că, în anticamera inimii sale, a teaurizat averi neprețuite. Și nu o cântă oricum, în cuvinte banale, ci în „*ecouri îngerești*” (*Nu simți?*) în parfumul florii de liliac care „*miroase-a Dumnezeu*”. Doar așa trebuie cântată iubirea. În murmurul inimilor între care „*se țese o vrajă*” (*Vitralii de gânduri*).

Iubirea se cere scrisă și citită înveșmântat în haină nouă, primenit, după ce ai sorbit trei înghițituri de agheazmă, în camera inimii tale, acolo unde te reculegi după oboseala zilei, de praful existențial, cu sufletul în sărbătoare. Ofranda acestei iubiri se află înscrisă între file cu sâmburi de lumină. Dar până la urmă, ce este mai prețios, trăirea iubirii, chiar dacă se dovedește a fi dezamăgitoare, trădătoare, sau necunoașterea ei și jindul că nu ai trăit-o? Autoarea încearcă să dea un răspuns la aceste întrebări legitime pentru fiecare persoană investită cu darul de a iubi. Căci iubirea este un dar pe care-l primești și pe care trebuie la rândul tău, să-l oferi pentru întregirea cercului.

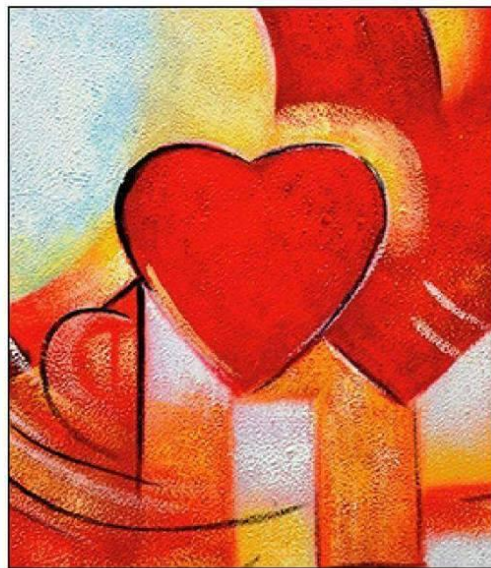
Maria Ieva, după ce și-a măsurat virtuțile epice în câteva scrieri de largă întindere, s-a reîntors la poezie (nici nu se putea altfel!) – alegându-și o modalitate de reprezentare în vers clasic, cu muzicalitate și ritm susținut, cu diverse mijloace de expresie și rime neașteptate, plăcută și stenică, înălțătoare și binefăcătoare pentru suflet, dar fără să neglijeze și poezia modernă în vers alb.

O redescoperă pe autoare în această ipostază, așezându-mă răbdătoare în „*Anticamera inimii*” dumsale, pentru a primi, fie și câțiva stropi din roua căzută pe flori, cea care înviează, vivifică, trezește, face să

Maria Ieva

Anticamera inimii

EDITURA ABSOLUT

crească în om, picătura aceea de lumină la care jindim fiecare. Poezia ei îți dă speranță că nu e totul pierdut, în pofida nenumăratelor prăbușiri de tot felul, care-l trag pe om tot mai mult, pe buza prăpastiei. E o speranță revelatoare a ceea ce trebuie prețuit mai mult în viață.

Până și editura aleasă spre publicarea acestui volum, este edificatoare: Editura Absolut. Întâmplător sau nu, ea reflectă impecabilitatea mesajului liric transmis de autoare.

Ipostazele iubirii nu au de-a face cu trivialitatea, dimpotrivă. Ele înalță ființa umană la demnitatea conferită prin Botez, de copil al lui Dumnezeu. Și nu poți să denaturezi, să pângărești această imagine, imprimată pe viață. „*Să mă înalț în haina cea mai pură*” – acest lucru îl dorește poeta prin lirica ei. Și, odată cu ea, să ne înalțe și pe noi, cei care ne aplecăm privirile asupra versurilor sale: „*Să mă înalț mai sus de prima treaptă, / Cu meteorul ce se stinge-n mine, / Când orizontul va rămâne-o dreaptă / Și am să simt secunde puține. // Să mă înalț, să ard pentru iubire, / Să fiu la fel în cer și pe pământ, / Să te găsesc în noaptea mea ca mire, / La cina cea de taină din cuvânt.*” (*Să mă înalț*). Ele exprimă totodată, acea bucurie neimpusă de standarde, acea „la joie de vivre”, simpla bucurie de a trăi.

Nostalgia la întoarcerea la casa părintească, purtătoare de simbol, leagănul dințâiei iubiri este copleșitoare: „*M-am întors acasă după multă vreme / Și-am văzut oglinda în cui atârnată / Ca o rană veche începând să cheme / Florile de iris ce-au sclipit odată.*”

(continuare în pag. 12)

// M-am oprit o clipă să privesc din mine, / Prin hățiș de umbre, în a toamnei ceață, / Dar pe sub arcade te-am văzut pe tine / Cum ștergeai retina dis-de-dimineată. // Am lăsat să treacă marea pe sub pleoape / Și-ar fi spart oglinda ca să scap de vină, / Îți simțeam tăcerea, te simțeam aproape / Și târziu în noapte s-a făcut lumină".

(Florile de iris).

Cât de simplu este exprimat acest sentiment, fie și la vederea unui obiect cunoscut, care a aparținut cuiva drag, iar acum este al nimănui, uitat, părăsit, dar care acum, îți răvășește amintirile.

În afară de casa pământescă, autoarea știe că există și o casă în cer, acolo unde vom ajunge cu toții și ne vom regăsi iubirile: „Într-o zi cerul va fi cuib / pentru iubirea noastră” **(Tălpile)**. La această poetă, dimensiunea spirituală este covârșitoare. Practic, este prezentă în toate poemele, chiar și în cele de iubire. Din această dimensiune nu lipsește crucea: „Ieri ai întors o aripă pe dos / Și-n cruce Tata a bătut piroane, / A sfărâmat plângând os după os, / Cât noi ardeam lumina pe icoane” **(O aripă pe dos)**.

Poemele de dragoste au ceva deosebit de candid, de înălțător și nu se aseamănă cu erotismul de prost gust care-a invadat toate domeniile culturii și artei: „Învață-mă să îți ascult tăcerea / Cuvântului ce încă nu l-ai scris, / Ca irisul să vadă învierea, / Nemărginirea timpului promis. // Hotarele din cartea fără nume / Sunt anotimpuri fără început / Și noi fugim la margine de lume / Să încercăm un zbor spre absolut. // Postfața a rămas la jumătate, / Prefața a îmbătrânit de dor; / Cuvintele rămân însingurate / Și tu mă chemi, târziu, în lumea lor. // Ca irisul să vadă învierea, / Nemărginirea timpului promis, / Învață-mă să îți ascult tăcerea / Cuvântului ce încă nu l-ai scris...” **(O carte fără nume)**.

Poetul e, îndeobște, un constructor de punți și un arhitect de sublim. El întinde spre oameni brațe de lumină și ei străbat podurile de la un mal la celălalt, „de la moarte spre naștere” și „de la naștere spre moarte” – pe aceleași căi luminoase în nemărginire. Cine poate însă, măsura infinitul? Cu ce unități de măsură? Adevărata viață începe odată cu moartea. Purțăm în noi moartea, încă din naștere. Deși antagonice, aceste două dimensiuni sunt inseparabile.

Cu delicatețe nostalgică poeta desferecă izvorul amintirilor și pornește pe drumul înapoi să le retrăiască, în versuri, în cântece, în tăceri și gânduri desculțe.

Flori de cireș, flori de cais, flori de portocal, flori de fragi, flori de gutui și de măr, flori de liliac și o floare de narcis, un fir de pădărie, ba și „floarea de cucută”, anunță o lirică florală, primăvărată, într-un colț de rai unde poeta este o „rază de lumină”, deși uneori cerul e înnorat și: „Suntem prea triști, nu mai vedem lumina, / Îndepărtăm tot ce-am trăit frumos, / Să ne găsim în lacrimă odihna / Când viața ni se pare fără rost... / Orbecăim prin inserarea crudă, / Îndrăgostiți de umbra unui vis / Și-n ochii mamei dorurile udă, / Cuvintele ce încă nu s-au scris. // Am călăuză prin a nopții rană, / Statui cioplite-n ceară și pământ / Și din lumină am să fac liană / Să-mi leg aripa care mi s-a frânt. // Și îngerii veni-vor cu toiege / În dimineața plină de mister, / Știi, inserarea crudă nu alege / Să se înalțe dincolo de cer?”

Boem@ 9/2016

(Înserarea crudă). Pe undeva apar și „floarea veșniciei” și câteva „flori de gheață” și „florile de mirt”.

Poeta mărturisește într-un poem arderea sa interioară: „Am ars cum arde miriștea cosită, / Mocnit și uneori ca o văpaie / Și-atunci când m-am simțit iubită, / Am fost un cântec legănat de ploaie. // Da, m-am lăsat să ard fără de teamă, / Ca florile ce nu-și cunosc sfârșitul, / C-am înțeles că sufletul ne cheamă / Să reclădim din moarte începutul! / De multe vieți doar tu îmi ești amarul / Și-mi arzi adânc ca focul sacru-n vene, / Sunt cremenea ce își cunoaște darul, / Ești îngerul ce-l port mereu sub gene.” **(Cremenea)**.

Dar uneori e derută și furtună în paradisi: cuvintele sunt de plumb și gheață, durerea e ascunsă în cuta de pe față, primăvara e sumbră, luminile se ascund între umbre, inima e „tăiată-n două” **(De ce ai vrut?)**

Autoarea încearcă să-și limpezească niște stări, scriind. Doar așa poate să meargă mai departe: „În umbra răstignită peste zid / Mai pâlpâie tăcută întrebarea, / Dar sufletul rămâne prins în vid / Că n-am putut să îți urmez chemarea” **(Glasul înserărilor)**.

„Mă simt ca-ntr-o scoică un fir de nisip / când rouă stelară îmi picuri pe chip” **(Etna cu maci)**. Dar acest fir de nisip va lucra neobosit în cochilie până va deveni o perlă veritabilă. Însă uneori, cuvintele în formă de scoică, nu mai nasc perle prețioase.

Poeta simte cum iubirea i se strecoară printre degete și nu poate să-i oprească alunecarea: „Pe foaia unui mac în rugăciune, / În viețile trecute ți-am mai scris, / Dar azi purtăm în noi deșertăciune, / Căci visurile toate le-am ucis. // Nu mai avem nici magi și nici magie, / Iar drumul spre trecut e plin de spini, / S-a stabilit în cer o ierarhie / Și-n ochii mei cresc nuferi de lumini. // A mai rămas, a mai rămas credința, / O punte de iubire peste râu / Și lacrima de azi e biruința, / E încolțirea bobului de grâu.” **(Dor albastru)**. Se știe din sfintele evanghelii, că bobul de grâu dacă nu e îngropat în pământ nu va reînvia și nu va aduce roadă. Povestea acestei iubiri, în versuri, este sintetizată în poemul „**Poetul autoflagelat**”: „În cupa unui nufăr de lumină, / Acolo unde visele prind glas, / Am cunoscut o dragoste divină / Ce m-a nsoțit la fiecare pas. // Am scris trecutul, cândva, împreună, / Cu litere de foc pe-un diamant / Și n-am știut că dragostea nebună / E doar un joc naiv, dar delirant. // Am cunoscut misterul, bucuria / Și am trăit părerile de rău, / Sub pleoape se juca melancolia / Când lacrima se prăbușea în hău. // Da, am căzut când am uitat de mine, / Când sâmburele de iubire ai ucis, / A sângerat trecutul pentru tine, / Dar tu ai fost la fel de indecis. // Dac-am sperat că o să-mi vezi iubirea, / Ești orb, la fel, iar eu m-am înșelat, / Pustiu rămâi, c-așa îți este firea / Și-așa rămâi, în veci nebotezat”.

Maria leva a învățat să asculte „**Tăcerea stelelor**”: „Doi robi uniți de un destin - / Făclii pe

(continuare în pag. 13)

cruce răstignite; / Sub aripi ingerii iar țin / Tăcerea stelelor rănite..." Frumos spus. Dacă nu cumva chiar sublim.

Autoarea nu abordează doar poezia clasică. Și versul liber este la fel de reușit și expresiv, cu muzicalitate, ritm interior și o bogăție a figurilor de stil demnă de cei mai încercați creatori. Iată un exemplu doar, de simbioză a celor doi care alcătuiesc cuplul: „Îmi voi permite într-o zi să mor, / E ca și cum n-aș fi trăit vreodată / Într-o lume construită din versuri, / Unde puteam trăi fără împărțășanie, / Căci pâinea din mine nu dospea, / Nici sângele nu umplea fântânile cerului, / Doar o lumină cu marginile zimțate / se agață de streășina infinitului / Ca o liană ce leagă / Începutul de sfârșit. // Din punct de vedere diferite, / Din drepte fără origine, / Mărginite la capete de iubire, / Mă voi naște ca un copil curcubeu / Printre stâncile colțuroase / Crescute în venele tale / Și ca un fluture de o zi / Vei îngădui să trăiesc în tine / Ca și cum moartea nu ar exista.” (**Printre stâncile colțuroase**).

Motivul curcubeului apare de mai multe ori, în imagini încântătoare: „Alt curcubeu brăzdează cerul, / Strângând culoarea florilor în roi. // Prin stropi de mir și de candoare, / Ca-ntr-o maree, iată, cresc, / Alunec, mă scufund în mare, / Dar să te chem nu îndrăznesc. // Din tălpi îmi crește rădăcina / Și simt pământul renăscând în zori, / Căușul palmei mi-a ascuns lumina / Când senchina la umbra unei flori. // Mă-nchin și eu, mă rog pentru iertare, / Pe cruce simt în carne sângerând / Și iar mă văd plecând spre Carul Mare, / Spre galaxia ce o port în gând. // Tresar când cerul ne desparte / Și Soarele sub pleoape îl ascund, / Meduzele au clopotele sparte / Și doar cuvântul a rămas rotund...” (**Rotund**).

Elementele și fenomenele cosmice sunt foarte frecvente, așadar, curcubeul, Carul Mare, stelele pleiade, infinitul, cerul, cometele, fulgerul, iar dintre cele pământesti, nuferii, crinii, lianele, motivul măruului, „care se leapădă de propria coajă”. Lumina e prezentă în multiplele ei ipostaze, sub formă de cristaluri, rodind în suflet, înmugurind în nesfârșire, ori sub formă de straie, dansând în chip de hologramă, ori „ca un fulger desprins / De pe retina pământului”, (**Cu umbrele răsucite după degete**), dar și lumina ancestrală care nu poate fi decât cea increată, ș.a. Într-un poem apare și lumina boreală (**Sub lacrima tăcerilor**). Iar în alt poem, poeta afirmă că „Zidim în noi altare de lumină”. Foarte frumos spus. Ea e convinsă că: „Suntem umbra / A ceea ce am fi putut să fim, / Într-un lung șir de fii” (**Cea de-a treisprezecea lună**).

Crucea e de asemeni prezentă ca simbol al jertfei asumate: „Într-un amurg de toamnă răstignit, / Dintr-un stejar se înălța o cruce / Și se-ndreptau în zbor către zenit / Cuvintele cioplite la răscruce” (**Lumina ancestrală**).

Într-un poem, ca simbol al nevinovăției, apare și puiul de ciută. Ideea jertfei pentru desăvârșirea creației reiese din faptul că adeseori, autoarea răspunde la numele de Ana, simbolul jertfei supreme.

Poemele Mariei leva au miros „de smirnă și de ambră”, a flori de mirt și aloe care-ți purifică simțurile.

Autoarea compară poetul cu „Un Prometeu ce-

aprinde focul sfânt”, în poezia „**Un Prometeu**”, semnificativă pentru jertfa de sine a legendarului personaj, în folosul oamenilor: „Zidim în noi altare de lumină - / Un Prometeu ce-aprinde focul sfânt, / Când soarele-i întemnițat în mină / Și luna-i îngropată în pământ. // Ca steaua ce nu-și știe începutul, / Cu ochii adumbriți de adevăr, / Ne coborâm să-nsuflăm iar lutul / Și să gustăm un sâmbure de măr. // Suntem la fel ca pruncul ce se naște / Cu veșnicia tatuată-n piept / Și în biserici ne-nchinăm la moaște, / Când moartea ni se pare un concept. // Păstrăm în noi misterele credinței / Și ne hrănim din sânii plini cu mir, / Ca să-ndurăm durerea neputinței / Când pentru vise ni se cere bir.”

Ceea ce încearcă poeta să realizeze în acest volum de poezii este construirea unei lumi mirabile în care oamenii să se simtă binecuvântați și fericiți: „Ai construit din vers un paradis, / Prin ceruri suprapuse – o lumină, / Pe rug aprins ai înălțat un vis, / Un legământ cu moartea ce-o să vină.” (**Schiță**).

Maria leva abordează și pastelul în creații minunate de gen, în care natura intră în corespondență cu sentimentele umane și unde personificarea are un rol important: „S-au adunat prin parc grămezi / De frunze palide de-arțar / Și păpădii cu ochii verzi / Zâmbesc spre soare tot mai rar. // Salcâmii triste privesc tăcuți / Spre frunzele de tei zimțate / Și de uimire rămân muți / Castanii goi pe jumătate. // Mai jos o salcie pletoasă / S-a ngălbenit de-atâtea doruri, / Doar iarba pare mai voioasă / Când greierii ne dau onoruri. // Aleile-s de-acum pustii, / Copiii au plecat la școală; / Emoții noi, speranțe vii, / Aștern sfioși pe-aceeași coală. // Un pin stă drept în vechiul parc, / Chemarea toamnei mă-nfioară, / Mă-ntind spre ceruri ca un arc / Și simt lumina cum coboară.” (**Vechiul parc**).

Și multe poezii sunt asemenea acestui pastel, încărcat de metafore, de personificări, de imagini frumoase.

Toate acestea reliefează o fire sensibilă, atentă la universul din jur, creat anume ca să-l încante pe om și să-i aducă foloase. Pentru poetă, cifrele au un rol foarte important, ca și termenii matematicii care se regăsesc în poezii, transpuși artistic și este destul de interesant cum poeta știe să îmbine realul cu imaginarul, categoriile filozofice cu cele ale științelor exacte, toate aduse ofrandă pe altarul poeziei.

Este semnul distinctiv, aura pe care o dobândește poeta pe când revelația îi dă târcoale cu aripi de lumină, pentru a zămisli daruri de suflet, spre bucuria noastră, a tuturor iubitorilor de frumos întrupat în cuvânt și-n tăceri revelatoare. Mulțumim pentru această clipă de sfântă lumină.

Marian HOTCA

poem trist

haite de îngeri
spintecă depărtarea
tăcerea prelungă de pe obraz
se lichefiază în lacrimi
aproape galbene

durerile noastre se coc amar
în suspinul soarelui bolnav
și ultimul punct tardiv
ce se pune la final de propoziție
ca întotdeauna forțat
ne întărește moartea

sufletul prinde rădăcini
în imnul ierbii necosite
ca niște aripi încremenite în carne
nemaiputându-și
fâlfâi soarta
în limanul vremii

ședința de singurătate

traversăm tăceri nemăsurabile
încălțați în atâtea cuvinte goale
fără a avea vreo soartă precisă -
un punct diform de azi până mâine
se face linie orizontală
între pasul de ieri și pasul de azi

ceasul rămâne fără memorie
e doar o zgârietură adâncă în conștiința peretelui
secunde ca o introspecție
transformă gândul de piatră
în lacrimi

o undă cutremurându-se
sculptează în silueta imprecisă a sufletului
ședința de singurătate

oasele stau istovite în carne
așteptând o ultimă strigare
a îngerului desăvârșit

urmează o lungă răcoare
în miezul pietrei zvârcolindu-se

o geană de ceață
umedă
ca lacrima ochiului
ce a vărsat sânge
mi-e toată tristețea
de-acum

îngeri giganți cu aripile adâncite în jale
îmi cutremurau
epicentrul luminii
iar visele abia ieșite
din chinul întinericului
nu mai creșteau

tot gândul meu
era o rană caldă
în care se ducea să moară
ultima speranță

pastel cosmic

îmbrățișarea glasurilor
în cerurile crude
cutremură ecoul luminii
departe soarele lipit de o geană
își legăna speranța
în crestele norilor
curgând

tristeți circulare rotunde perfecte captive
în zdrențele luminii le invoc în înserarea cerului
lepădat din nimicul nostru și florile așezate în
ghilotine
noi așteaptă înflorirea zilelor din urmă

o umbră cuprinde sângele neputincios din vene
mulțimea de îngeri așezați în pocalul îndoielii
devine ocean roșu de primejdii pulsatorii continue
o simplă haită de nori sfâșie clopotele unui amurg
în cer mai bate ceasul blestemat și saltimbanc
oștirea secundelor ce taie înserarea coboară în
oase

e vremea când neputincioși cu mintea atât de
oarbă
vom căuta în pijamale zilele ce au trecut
monstruos
între degetele noastre de lut zămislitoare de lumi
moarte

ciudate reptile căutând nisipul și lumina de
altădată
și sângele cald vărsat în urma pașilor lăsați prin
viață

lumina de la capătul morcovului

lumina de la capătul morcovului
o punte de somn prea lungă
între neputință și reverie
timpul se rotește himeric în jurul meu
aidoma unui vârtej de sare
lăturile curg ascetic
spre punctul terminus

curg și eu și mâinile mele verzi
într-un dans al non-materiei
fără a-mi mai scrie în cartof iluziile întâlnite
pe axa amidonului modificat genetic
cu pământul fertil

Maria TIRENESCU

Anuța

Vacanța de după reușita la admiterea în liceu. Merg spre casă cu o sacoșă grea, singură, cu gândurile mele.

O fetiță din vecini mă ajunge din urmă. Anuța e o țigăncușă simpatică, are părul prins în codițe cu funde albe și are o privire vioaie. O cunosc din vedere. O zăresc în curtea școlii sau pe stradă, cam atât. Având același drum, intră în vorbă cu mine.

Când ajungem în fața porții, Anuța mă întreabă ce fac după-amiază. Puțin mirată, îi spun că merg la Casa de cultură. E suficient să determin o cascadă de întrebări. Vrea să știe ce se face acolo. Îi răspund grăbită că acolo unii cântă, alții dansează, alții joacă teatru...

- Știi să cânti? o întreb.

- Da, toți cântăm în casă.

- Ce cântați?

- De la radio...

- Mă grăbesc acum, dar ne putem întâlni pe la 5 și povestim atunci. E bine?

- Sigur, spune voioasă Anuța.

Nu dau atenție întâlnirii pe care am stabilit-o. La ora cinci și câteva minute, Anuța deschide poarta și mă strigă. Ies și o invit în casă. Îi arăt biblioteca și o rog să mă aștepte până mă pregătesc. Îmi iau repede o rochiță, îmi leg părul în „coada de cal”, coafura la modă, încălț sandalele și mă apropiu de Anuța.

- Numai la școală am mai văzut atâtea cărți la un loc, atâtea reviste...

- Tatălui meu îi plac foarte mult cărțile. Și reviste avem multe. Tata e abonat și la reviste străine. Nu prea e voie... Poștașul aduce *La Roumanie d'aujourd'hui*. Dar săptămânalul *L'Humanité* îl ia de la chioșc. Uneori și *Pif, le chien*. Spuneai că știi să cânti. Îmi cânti ceva?

Îmi cântă doina pe care o știu din filmul *Tudor*, un cântec frumos pe care Anuța îl cântă foarte bine, cu înfloriturile specifice cântului oltenesc. Dar eu vreau să cânte ceva din Maramureș. Nu prea știe. Înțeleg că radioul e sursa ei de informare. Mai exact, un difuzor, cum aveam și noi. Puțini oameni aveau în casă, în anul 1963, un radio.

Plecăm la Casa de cultură. Sunt programate repetiții la cor și orchestra de muzică populară. Mergem mai întâi în biroul tatălui meu. I-o prezint pe Anuța și îi spun că i-am promis fetei că-i arăt cum e Casa de cultură. După un tur al sălilor, al rezultatelor obținute de formațiile pe domenii de activitate, mergem în marea sală de repetiții.

Doamna Maria Mihalca, fosta mea învățătoare, mă întreabă ce fac în vacanță și îmi propune să particip la

Satu Mare, la faza pe regiune a formațiilor corale. Îmi dă cartea cu partiturile și mă invită la repetiții.

În timp ce eu îmi copiez cuvintele, Anuța vrea să mă întrebe ceva. Văd că ezită. În final, îmi spune că ar vrea să meargă și ea la Satu mare, dar nu știe cum ar reacționa tatăl ei. Anuța e tânără, n-a mai fost plecată de lângă părinți, dar visează...

Ascultăm ce cântă vocea întâi, ne lămurim și stabilim că putem învăța până la concurs. Dacă doamna profesoară ne primește, restul nu e o problemă. Tatăl meu va vorbi cu tatăl Anuței. Cu siguranță, îl va convinge să-i permită două zile deosebite de vacanță, în care fata să vadă și alte locuri decât împrejurimile orașului natal.

Bucuria Anuței se citește în ochii ei vioi, în neastâmpărul mâinilor, în modul în care se străduiește să-și aranjeze o suviță rebelă de păr. Nu mai avem nimic în minte decât: „Anișoară, Anișoară, tractoristă bălăioară”. Și finalul la care doamna Mihalca ne făcea semn să cântăm mai tare. Coristele mai în vârstă nu prea pot să cânte notele înalte.

Urmează o săptămână cu repetiții în fiecare zi. Anuța a primit învoirea, dar cu condiția să nu se despartă de mine.

La Satu Mare plecăm cu două autobuze. Pe serpentinele de pe Hera ne simțim mai rău, dar tata ne îndeamnă să cântăm încetisor. Sfatul e foarte bun. Ni se alătură câteva tinere.

Drumul e destul de greu. Când ajungem la școala care ne găzduiește, e întuneric de-a binelea. Suntem cazate la internatul unui liceu, într-un dormitor cu 30 de paturi (ca la cazarmă), cu spălătorul la capătul coridorului. Deși obosite, adormim târziu. Anuța e dornică să ne spună cât de mult contează pentru ea tot ce i s-a întâmplat în ultimul timp.

În zori plecăm cu toții să vedem unde vom cânta. Anuța e tot lângă mine. Privește în jur și e foarte emoționată: „Ce frumos!” „Ce clădire mare! N-am mai văzut un parc atât de frumos!” „Mai mergem mult?”. Mă bucur că fetei îi place orașul.

Suntem îmbrăcate în haine specifice zonei Vișeu. Lumea ne privește cu admirație. Aflăm că vom cânta pe o scenă în aer liber. Deja erau adunați numeroși spectatori.

Emoțiile noastre nu se termină imediat ce încheiem programul. Fiecare corist își organizează timpul după preferințe. Unii caută suveniruri, alții fac fotografii, unii la o prăjitură, alții la o grădină de vară... Anuța se apropie de noi:

- Domnule director, vă rog să-mi dați voie să merg cu fetele care lucrează în comerț! Vreau să îmi cumpăr ceva.

- Bine. Să fiți la timp la autobuz! Aflăm rezultatele concursului și plecăm acasă. Știți ora!

- Vă mulțumesc! La ora 5 suntem la poarta școlii!

Anuța e foarte bucuroasă. Se îmbujorase, cârlionții de la tâmpile îi acopereau fața, vorbea tare și gesticula...

Corul nostru a obținut premiul al doilea! E

(continuare în pag. 39)

Petre Rău

Semnătura corporală

În dimineața aceasta, sub razele noului soare care te însoțesc, am să încerc din nou să mă furișez în preajma ta, în intenția de a-ți stârni atenția. N-am știut niciodată cum să te fac să-mi acorzi și mie un pic din timpul tău.

Îți place să mă integrezi în metaforele tale, pentru că dau bine printre celelalte concepte vagi folosite de oameni. Dar niciodată nu te-ai ocupat suficient de atent ca să mă explorezi, să mă investighezi, să mă luminezi chiar și în condițiile în care exprim mai degrabă partea ta obscură.

Știu bine că nimeni nu a meditat destul la momentul în care omul s-a mirat prima dată când s-a trezit cu un însoțitor permanent și personal pe oriunde se afla. Probabil că descoperirea pătrunderii mele în viața sa a fost unul dintre cele mai anonime evenimente existențiale. Dar, așa cum îi stă în obicei, atunci când se lovește de lucruri greu de digerat pentru mintea sa, omul m-a plasat repede în sfera metafizicii și m-a lăsat să-mi văd de-ale mele, mai ales că nu-l deranjam aproape deloc. Pentru că, trebuie să recunoaștem, până acum niciun individ nu s-a simțit tracasat de prezența mea. Dimpotrivă, s-a folosit de mine în cele mai diverse moduri cu putință. Eu nefiind deloc ceva limpede, la limita unei derute maxime omul mi-a acordat de-a lungul timpului unele dintre cele mai felurite înțelesuri, așa încât, azi poate să se folosească de mine aproape în orice împrejurare, cu precădere atunci când vrea să rămână laconic în fața celorlalți.

Unii, dacă ar fi să-i lăsăm să-și exprime o părere frugală, ar aprecia că sunt o rămășiță de lucire, estompată de obstacolul care, de pildă, poți fi chiar tu. Sau că aș fi o anumită limită a intensității pe care o poate exprima obscuritatea. Sau, și mai simplu, o pură proiecție a ta.

Sunt de acord cu toate astea, dar mă așteptam să fiu percepută puțin mai profund și să nu fiu păstrată de tine cu indiferență, într-o colivie a misterului. Pentru că ești om și gândești. Pentru că poți să o faci, să nu mă lași pradă interpretărilor sumare, facile, precum aceea de stranie dualitate paralelă a înfățișării tale. Pentru că ești în măsură să mă eliberezi din sfera transcendenței, printr-un minim efort al complexului trudei tale raționale. Pentru că, în ultimă instanță, îți aparțin și, de regulă, ai un pronunțat simț al proprietății.

Dar, probabil că așa este ființa umană construită, preferă să lase unele treburile nelămurite, ca să aibă permanent ce ingurgita spiritual, ce plăsmui pe mai departe, pentru continuitatea sa existențială. Cugetul omenesc nu îndrăznește totdeauna să-și aștearnă sufletul pe jos. Eu, însă, da, fiindcă al meu e doar în mintea ta.

Boem@ 9/2016

Tocmai de aceea, uneori te pot aduce în situații disperate, întorcându-ți spatele. De pildă, te pot aduce într-un așa hal, încât altul care ar trece pe lângă tine să aibă impresia că tu mergi, în timp ce eu stau pe loc. Sau invers. Sau, printr-un subtil schimb de comportament, să părem că eu sunt tu și tu ești eu, doar am apărut odată cu tine și o să dispar odată cu tine. În astfel de situații, cel mai intrigat te surprind atunci când reușim să producem un fenomen cu reverberații psihologice uriașe.

Știi multe din calitățile mele, dar deloc suficient și nimic esențial: pot fi efemeră, estompată și predispusă să dispar definitiv. Dar de ce n-ai crede că exist și pentru ca tu să nu te simți singur, într-o lume în care oamenii și lucrurile trăiesc și mor cu o rapiditate sfâșietoare. Dacă m-aș plasa pe fața ta, aș putea însemna tristețe sau îngândurare. Prin mine lumea îți poate vedea până și îmbujorarea care îți colorează obraji. Pot fi prelungă, întunecată, pot să alunec unde și cum vreau, pot fi atât de mare, încât să acopăr instantaneu o vale întreagă, pot fi urma a ceea ce hălăduiește visul tău, pot fi confuză, răzleață, străvezie, pot fi înșelătoare, pot fi una de bănuială, de fățarnicie sau de ironie, pot fi cea dimprejur, mlădietoare, dănuitoare pe ziduri, pe pereți, chiar și pe tavan. Pot apărea în dăre, precum o creatură indescifrabilă, mă pot profila ușor, putând stârni chiar și groaza când mă înfățișez pe neașteptate, pot să mă strecor prin cele mai ciudate locuri, cu cele mai bizare contururi... Pot înghiți lucruri, chiar și ființe, pot apărea ca o sfială feciorelnică, dar pot și pieri ca o arătare, ca o nălucă.

Pot fi a ta, dar sunt și a tot ceea ce vezi că există. Unii chiar spun că e foarte important ca tu să mă porți cu tine, atâta timp cât stai sub soare. Și, mergând fără oprire prin această pădure aparent fără sfârșit care este lumea în care te învârti, la un moment dat poate ai să mă bagi și pe mine în seamă, pentru că eu am să mă îndes mereu în jurul tău. Cu multă dragoste. Umbra ta cea de toate zilele.

Culpa lui Orfeu

Dumitru ANGHEL

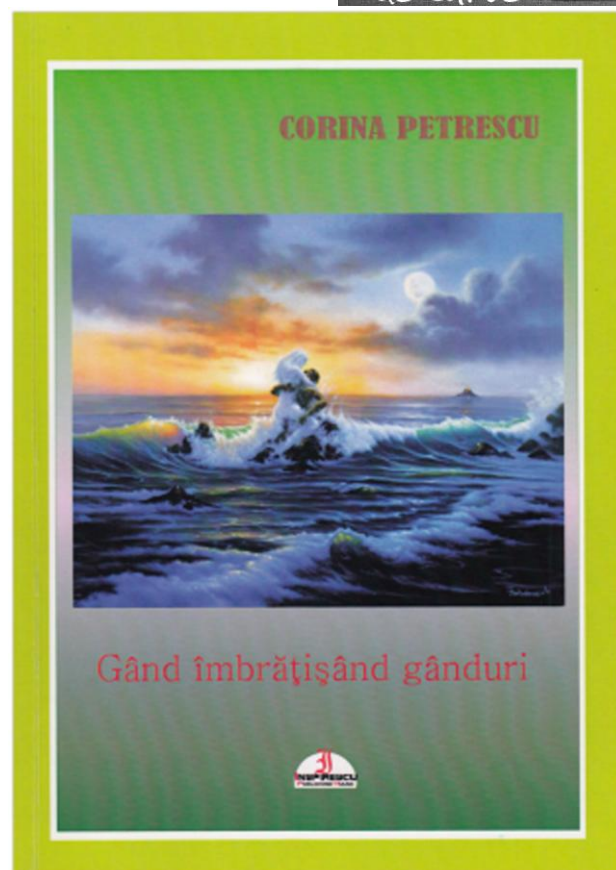
GÂND ÎMBRĂȚIȘÂND GÂNDURI de Corina PETRESCU

Noua carte de literatură lirică "*Gând îmbrățișând gânduri*", Editura "Inspirescu", Satu Mare, 2016, 106 pagini, semnată de scriitoarea Corina PETRESCU, adună peste 60 de poeme, cele mai multe ample, stufoase, dense, fără constrângeri prozodice, pe o tematică cu o tonalitate de *sarabandă* preclasică, năvalnică, de nestăpânit și ușor pătimasă, cu note de tristeți și nostalgii, provocate de tensiuni sufletești, de-o pudică intimitate, în prag de impas sentimental.

Volumul se deschide cu un *poem-semnal*, cu valoarea și semnificația unui *motto-avertisment*, pentru o gamă variată de fixații emoționale de-a lungul discursului liric, cu strofe de câte două versuri, în prozodie clasică și cu rimă împerecheată, în ritualica tonală a folclorului maramureșean, din care răzbat ecouri din vocea cu incantații de legendă a unui solist al locului, îmbrăcat în cel mai vechi costum popular din Europa, cu clopul lui cu tot, și pe canonul, ușor ironic și persiflant, al *epitafurilor vesele* de pe crucile Cimitirului de la Săpânța: "Să ne bucurăm de plâns / Până moartea nu ne-a-nvins / ... / Până floarea este floare / Și nu este-nmormântare / ... / Până cântecul e cânt / Nu prohod lângă mormânt" ("Alternative", pag. 9), în ritmul cantabil al unui *tropar* din "*Psaltirea în versuri*" a Mitropolitului-poet Dosoftei.

Un poem ca o "uvertură", în tonuri de *gri* sufletească pentru structura intim-tematică a întregului volum, cu stări provocate, probabil, de întâmplări nefericite, de momente cruciale de tot felul și de toate nuanțele ori capriciile unei existențe tulburată deseori de spaime pasagere, în ciuda tonusului optimist, molipsitor și vivace al profesoarei de *franțuzește* Cornelia Bălan-Pop, alias Corina Petrescu, poeta: "Să ne bucurăm de noapte / Până nu înseamnă moarte, / ... / Cât poștașul nu ne lasă / Și ne mai găsește-acasă" (Op. cit.).

Atât de gravă, de patetică și de profundă este dilematica și surprinzătoarea cauzalitate a împrejurărilor care i-au provocat starea emoțională, încât și forma de exprimare poetică s-a pliat pe amplitudinea cauzelor: "O mamă a plecat, a mea! / Cum poți să lași să plece / O mamă? / Nu o legi cu lanțuri, cu pietre, cu foc / De tine? / ... / Mama nu a luat nimic cu ea și totuși, / Nu mi-a lăsat nimic, nici glasul, nici mersul / Nici cuvintele-i dragi / Nici zâmbetul ei sfios" ("Neuitare", pag. 11).

Pentru poeta Corina Petrescu, orice fapt de viață, fericit sau trist, entuziast sau dezarmant, se transformă în dilematică și nostalgică neșansă, indiferent de împrejurare sau moment, devastatoare sau benefic: "Slujitorii acestei existențe se joacă adesea / De-a viața, la modul cel mai serios / ... / Lasă copilul din tine să fie / Duminica ta în fiecare zi" ("Copilul din ploaie", pag. 13), ori "Îmi lipsește o aripă și știu că / Nu am cum s-o mai găsesc vreodată" ("Îmi lipsește o aripă", pag. 14).

Există în poezia doamnei Corina Petrescu un complex al liniștii și echilibrului; funcționează permanent un flux al neîmplinirilor de tot felul, direcționate spre "*indigestii sufletești*" derutante, năucitoare: "A venit o iarnă târzie de tot / Și mi-a împletit cuvintele, luându-mi cu palmele ei, / Disperarea de a pierde" ("O stea în fulgii de nea", pag. 17), ca un tip de disperare fără motiv, fără justificare, chiar fără obiect, dar echilibrul se produce într-o alternanță de capricioasă "*terapie sufletească*", pentru că poeta, altfel un om puternic, tonic și vivace, chiar știe ce să facă cu toată ființa sa vitală: "Aici, undeva, într-o stea plină de iarnă, / Întunericul meu se topește în fulgii de nea" (Op. cit.). Explicația, una dintre altele posibile, se găsește și în preferința tematică pentru anotimpul rece al iernii, cu tot cortegiul său de cauzalități ale disconfortului sufletească, deși poeta... "*înfrigurată?*", s-a născut în anotimpul speranței, primăvara, când natura se trezește la viață, după "*coma indusă*" de ciclul firesc al

(continuare în pag. 18)

parcursului cosmic al Terreii în jurul Soarelui.

În consecință, motivul Iernii își face loc și în poezia de dragoste: "Pe zăpadă, ciorile sunt parcă mai negre...", dar într-un poem lung, lung, ca mai toate din acest volum, registrul liric are altă tonalitate, pentru că iubirea este izbânda fericirii, iar poezia erotică este ușor declamativă, pusă în spectacol, plesnind de sănătate și de zbor spre lume și fericire: "Viața mea fără tine este așa, precum fântâna fără apă, / Precum pădurea fără niciun copac înfrunzit / ... / Ca seara de Crăciun fără beteală și brăduț, / Fără cadouri..." ("Viața mea fără tine", pag. 19).

Și, cu valoarea unui Intermezzo, un respiro în adagio, o prozodie de contrast, atipică pentru formula consacrată a poetei Corina Petrescu, câteva poeme scurtissime, în maniera Haiku-japonez, ca un *click* de echilibru și tampon sentimental în momentele sale de maximă tensiune: "Un pui căzut din cuib / Muște grămadă - / Moarte" ("Tragedie", pag. 21) sau "Cerul albastru - / Dar pământurilor / Îmbrățișare a soarelui" ("Prinos", pag. 45).

Nu putea lipsi, desigur, poezia de inspirație religioasă, procesată cu naturalețea, naivitatea și curățenia unei *rugăciuni* spusă de un copil înainte de culcare, cu același farmec și pioșenie sacră, pe care am descoperit-o și în lirica poetului Traian Vasilcău din Republica Moldova, care semnează *Prefața* volumului "Gând îmbrățișând gânduri": "Lasă-mi, Doamne, gând bun / Să pot alege ceea ce este bine de / Ceea ce este păcat! / În genunchi și în cuvinte îți cer / Să-mi dai lumină curată în suflet și în ochi" ("Rugăciunea de azi", pag. 38).

Dileme existențiale de-o acuitate fără limite bântuie sufletul poetei, într-o devălmășie de gânduri din care nu răsar decât mereu alte nedumeriri, în cavalcada unei conștiințe potolită doar de melodia preclasică din "Clavecinul bine temperat" de I.S. Bach: "În casă în inima ta, în trupul tău / Dincolo de Dumnezeu îl cauți pe Dumnezeu / ... / Angoasele existențiale sunt puse la congelator pentru / Aceeași unitate de timp și tu / Aștepti cu ardoare / Revărsarea mirifică a vieții..." ("Trebuie", pag. 40).

Poeta pare că s-ar afla într-o derivă sufletească fără orizont, deși induce o senzație stranie de... "*parcă o caută cu lumânarea!*": "Gândul meu vagabondează în căutarea / Semnelor de primăvară, dar / Niciun ghiocel, nicio magnolie, nimic..." ("Dimineață în iarnă", pag. 43). De fapt, o permanentă stare de neliniște, de frământări sufletești fără adresă, *unele*; risipite cu generozitate spre tot felul de orizonturi intime, părinți, prieteni, iubiri totale, iubiri pierdute, *altele*; acoperite semantic de un fascinant și intraductibil cuvânt: *DOR*, etimolog de limbă română fără sinonimie, care să egaleze profunzimea dragostei: "Deja îmi este dor de el, de mine, de... mine, de el... / Mi-e dor, da, mi-e dor!" ("Mi-e dor", pag. 47).

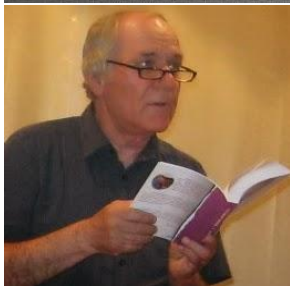
O poezie de dragoste de un idilic... ușor demodat, dar de-o curățenie angelică, ca din vremurile bune, calde și calme ale unor Alecsandri ori Coșbuc, cu o decentă care o protejează pe Corina Petrescu de tentațiile poeziei licențioase, ca să nu-i

spun pornografică, de ultimă generație: "Privesc, / Te privesc, / Privim și admirăm același drum / Tragem în piept același miros de brad, / Același miros de bine" ("Vis pentru mâine", pag. 54). Dar și versuri fulminante despre condiția umană și precaritatea unui existențialism între alternativa sorții înscrisă în *codurile* Creației Divine și puterea limitată a omului de a-și hotărî singur destinul, într-un *superlativ relativ* din gramatica apocalipsei: "Cel mai greu, / Cel mai terifiant, / Cel mai greu de suportat, / Cel mai distrugător, / Cel mai zguduitor, / Cel mai oribil / ... / Lucru" ("Teroare existențială", pag. 70), o poezie declamativă, protestatară, fără mesaj și fără vinovați, dar intuită ca o cumplită nedreptate: "Vedem lucruri ce o să ni se întâmple și nouă, / Pe zi ce trece, mai tulburătoare, / Mai înfricoșătoare" ("Viața ca un Auschwitz", pag. 57).

Și, peste toată această "*cavalcadă de gânduri*" învăluite într-o viață... "*cu bune și cu rele*", între patos și speranțe fără contur, cele mai multe, ultimul poem, "*Misterioase umbre*" (pag. 79-80), rezolvă toate dilemele unei existențe prin soluția unică și salvatoare: "Doar / Un prietenos și / Atât de frumos / Curcubeu / Peste toate umbrele din lume" (Op. cit., pag. 80).

Punți afective

Tănase DĂNĂILĂ

O carte despre potopul din noi

Iată, mi-am zis citind în manuscris această nouă izbândă literară a scriitorului **Petre Rău**, pagina este spațiul sacru în care el își provoacă mereu spiritul și ne provoacă și pe noi.

Evanghelia după Potop este o carte care incită cititorul încă din titlu, pentru ca apoi, intrând în miezul acțiunii, obligându-l să se întrebe precum Oreste, personajul central în jurul căruia este țesută întreaga intrigă a romanului: **Cine suntem de fapt? Mai știm cine suntem? Nu cumva punem umărul la comiterea sfârșitului lumii?**

Ca și în cărțile sale anterioare, autorul ne silește la reflecții profunde, pentru că temele pe care le penetrează au profunzime, au gravitate și, mai ales, aparțin lumii în care trăim și fiecăruia dintre noi în proiecție individuală. Pune lumii oglinda în fața ochilor și, cine mai este încă viu nu poate să nu-și asume întrebarea, dar și vina de cum a ajuns această lume într-o asemenea cădere, îngrijorător de dezumanizată, o lume ca un ospiciu. Dacă în lășitatea noastră înțelegem lumea ca pe o noțiune abstractă, redusă la concret, bună sau rea, ea este expresia propriei noastre atitudini individuale. *Oamenii doresc să scape de relele pe care le aduc cu sine viciile lor, nu de vicii*, spunea R. W. Emerson. Și avea dreptate.

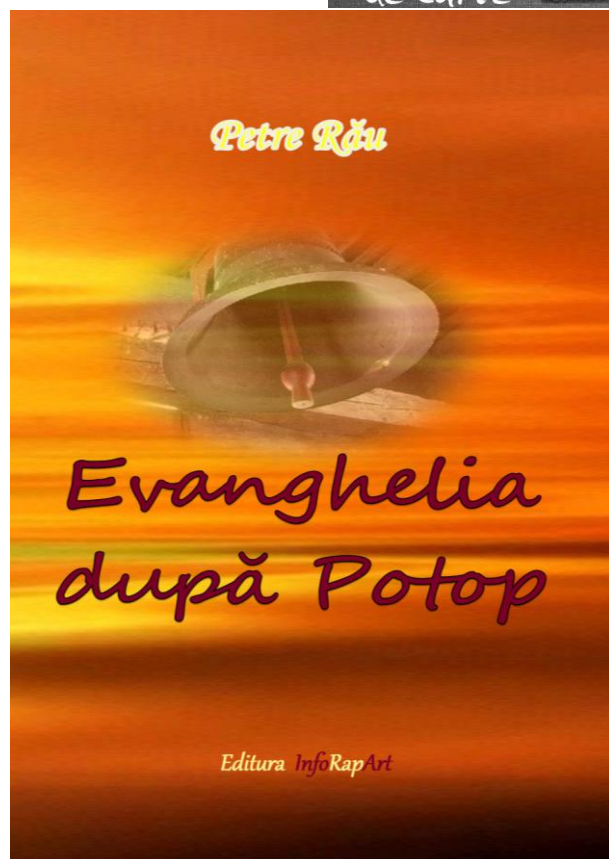
Am sentimentul că scriitorul Petre Rău a scris această carte ca pentru propria sa eliberare, pentru că scriitorul adevărat nu privește detașat spectacolul lumii, el se identifică cu oameni și fapte până la ultima celulă.

O carte cu personaje caleidoscopice, puse în interacțiune printr-un binom de oameni buni și oameni răi, aduși la limita dintre real și ireal, unde, în curgerea narativă, ficțiunea se intersectează cu viața reală.

Autorul îi iubește eroii cărții sale, și pe cei buni, și pe cei răi, pentru că el nu urăște oamenii, ci doar răul din oameni.

Acțiunea romanului este proiectată în arealul natal al autorului, în zona Buciumeni-Nicorești, dar și cu extensie până în Șendreni-Galați, zonă cunoscută până la detaliu de autor nu doar sub aspectul toponimiei, ci și al oamenilor, obiceiurilor, prejudecăților, relațiilor interumane și, mai ales, a psihologiei lor.

Intriga romanului își are țesutul în jurul personajului central Oreste, un copil serafic aflat la vârsta întrebărilor și a mirărilor, hărțuit de vini închipuite de lumea pestriță a satului său, punându-i-se în cont toate relele, reale sau închipuite, hărțuit până la exasperare de prostia și răutatea omenească, persecutat sălbatic de un sătean - Ilie Barbălată, trimis la școala de reeducare fără niciun motiv de sinistrul milițian Vasile Bozorici, și astfel de ființe reprezintă, în închipuirea copilului din el, însuși întruchiparea diavolului pe rământ. La școala de corecție învață meseria de tâmplar,

revine apoi la casa părintească, însă nu își găsește locul, lumea satului fiindu-i tot mai ostilă din cauza unei fixații prostești că el este cauza tuturor relelor.

Deznădăjduit, pleacă în pribegie, fugind nu de acasă, **fugise de el însuși, de decepția pe care a trăit-o în satul său natal. Oreste avea propria lui poveste, poate mult mai complexă decât el însuși ar fi putut să înțeleagă.**

Aici îmi cade bine să așez în context inspiratul aforism al autorului, motoul care restrânge la esență destinul său: **Când părăsești odaia copilăriei se întâmplă prima mare irosire.** Pentru neprihănitul Oreste, însă, întreaga-i viață avea să fie o mare irosire. Viața sa se va risipi între Mănăstirea Buciumeni unde ajunge printr-o firmă de construcții ca tâmplar, aici ostenindu-se să-și statornicească o mai apropiată relație cu Dumnezeu, **se roagă să înțeleagă lumea, să-i înțeleagă pe oameni, să i se explice ce anume se petrece cu el, de ce mulți dintre cei dragi lui nu mai erau pe lumea asta și, mai ales, de ce poartă oamenii atâta ură în suflet**, apoi la Galați, unde avea să-și găsească o curată prietenie cu un copil, Codrin, care i s-a părut prima ființă bună la suflet pe care a cunoscut-o, apropiindu-se unul de altul printr-un destin aproape contopit, trăiește o curată dar scurtă poveste de iubire cu sora acestuia, Marieta, ceea ce a însemnat cumva o mică ozonare a vieții sale. Numai că totul avea să conveargă spre fatalitate. Prietenul său Codrin, aflat în tabăra de la Buciumeni este violat și ucis oribil de sinistrul călugăr Vlad Potop, iar lui Oreste îi încolțește gândul răzbunării, ca un fel de răzbunare împotriva propriului destin.

(continuare în pag. 20)

Nu e locul și spațiul pentru un comentariu mai dezvoltat. Am prezentat sintetic câteva considerații, lăsând cititorului plăcerea unei lecturi captivante, dense, cu multiple aspecte de viață într-o desfășurare logică a acțiunii. O carte scrisă de un autor care stăpânește bine arta expresiei, arta portretisticii, personajele capătă contur prin implicarea lor în fapte, cu acțiuni vizuale ca într-o peliculă cinematografică, cu descrierea aproape picturală a ambientului imediat, cu densitate de idei, cu tensiuni. O carte tristă, dar cine spune că viața e numai o veselie? În roman există viață, dar, din păcate, cu precădere cioburi de viață.

Autorul Petre Rău nu mai e demult un scriitor care își caută bemolul în arhitectura construcției literare, nu face literatură pentru aflarea în treabă, ci din vocație, este un scriitor de primul raft în peisajul scriitoricesc, însuși numele său este un atu pentru succesul unei cărți.

În discursul narativ a optat pentru tehnica contrapunctului, narațiunea desfășurându-se într-un întreg, cu aspect de rotund, dar și cu înțeles distinct al capitolelor scoase din context.

Prin această carte scriitorul și-a îndeplinit menirea. Îl trage subtil de mână pe cititor să reflecteze asupra condiției sale, a atitudinii și faptelor sale pe pământul care îl ține, dacă nu cumva și din el nu sunt multe lucruri de aruncat.

O carte care nu dă răspunsuri, dar ridică probleme, invită la meditație cititorul, făcându-l să se întrebe dacă nu și el este sau poate deveni o *bubă pe pielea pământului*, cum zicea nihilistul Nietzsche.

Evanghelia după Potop vine cu o plusvaloare atât pentru literatura autorului, cât și pentru literatura română în genere.

Înscrisul de pe coaja de copac **Diavolul e aproape**, care l-a făcut pe Oreste să se îngrijoreze, trebuie să ne facă și pe noi să ne sporească trezirea, căci, vorba poetului, *...totuși, cât de rea ești, soro lume!*

Să citim atenți această carte după ce ne dezbrăcăm de toate grijile și, poate, vom deveni mai buni!

TELEVIZIUNEA LITERARĂ

www.televiziunealiterara.ro

0722.410.597
0740.370.665

tvbucuresti@yahoo.com

Noni-Emil IORDACHE

EX NIHILO NIHIL

cu fiecare deschizături¹ de ușă a apartamentelor^{2/3}
ratez singura sărituri⁴ în mine

sunt acea trambuline⁵ care-și ia umbra⁶
în brațe
și se aruncă virgine⁷
ca un șerpi⁸ crescut la subțioară
către piciorul⁹ de stânci¹⁰
ale unei inimi vidate de umbră¹¹

umbrele mele nu pot/ nu vor/ nu știu să stea de tală
ele pot/ vor/ știu
să cu+c+e+r+ească uși cu care să poată vedea
de la stânga spre dreapta-mprejur¹²
fără frână
încolo și înoace
t+ă+c+e+r+i+l+e sânelui tău

umbra noastră este un bolovan
o lumină toc+ită
care se simte s+umbră
însă care stă cu zar+urile în mâna stânga-mpre+jur
să
le ar+un+ce
pe cracul mototolit al mesei
la care mâncăm
semi+întunericul ceas+urilor deschise

¹ la singular

² la singular

³ 59, nu 45!

⁴ la singular

⁵ la singular

⁶ E bine așa cum e!

⁷ la singular

⁸ la singular

⁹ la plural

¹⁰ la singular

¹¹ la plural

¹² Poate fi și: stângul, stângul, stâng, drept, stângu'.

Ionel NECULA

Firea românească în cumpăna vremii

A fost o vreme, cea interbelică, în care cercetările despre specificul românesc și despre identitatea modului nostru de ființare țineau topul dezbaterilor metafizice de la noi și antrenau în iureșul ei întreaga gândire românească. Febra era așa de acaparantă că puțini dintre gânditorii vremii au rezistat ispitei contaminării și au rămas în afara fenomenului. C. Rădulescu-Motru, Lucian Blaga, Nichifor Crainic, Mihai Ralea, Ion Chinezu, Mircea Vulcănescu, D. Stăniloae, Vsile Pârvan s-au înrolat în dezbaterile fenomenului și-au scris pagini aferate, convulsive, și rezolubile despre firea românească și despre însușirile care îi conferă identitate.

Nu mai spun de revistele vremii (**Gândirea, Gând și slovă, Viața Românească**) care consacrau pagini generoase fenomenului românesc și coborau cu cercetarea până în straturile protoistoriei dacice de unde extrăgeau dovezi plauzibile și peremptorii despre evoluția firii românești în timp și în conexiune cu alte neamuri și etnii. E curios cum filosofia, care a avut ca obiect de cercetare universalul, existarea în toată complexitatea ei, a convenit să-și decline procura încredințată de cei vechi - gloria dintotdeauna a filosofiei - și să se particularizeze, altfel spus, să dea seama de totalitatea existenței și să-și extragă fundamentele viziunii metafizice dintr-o ontologie secvențială.

E curios, dar flama antrenase deja multe spirite europene, iar implicarea gânditorilor români în acest trend problematic n-a fost decât o sincronizare a metafizicii noastre cu ceea ce se procesa în plan universal.

Câteva precizări preliminare.

Febra cercetării specificului național din perioada interbelică a cuprins, cum spuneam, mulți gânditori de la noi și din alte țări europene, dar, se vede de departe că nicăieri n-a avut amploarea de la noi. Sigur, fiecare gânditor cercetează fenomenul cu mijloace și cu urmărirea unor finalități diferite, dar dincolo de varietatea epistemologiilor folosite și de scopul urmărit se cuvine să precizăm câteva postulate preliminare - recunoscute, de regulă, de toți cei implicați în problemă.

- Nu există națiuni negative, caracterizate numai prin defecte și însușiri negative și națiuni pozitive cu oameni care să optimizeze numai calități și însușiri valoroase. Toate etniile reunesc în structura lor identitară trăsături negative și pozitive, numai ponderea lor este diferită de la o națiune la alta. Nu neagă nimeni, bunăoară, că hoția, lenevia, beția se întâlnesc peste tot, la toate popoarele lumii, dar ceea ce le diferențiază este măsura, ponderea sub care acestea se exprimă într-un cadru social-istoric.

Nu neagă nimeni că unele popoare sunt mai dinamice, mai active, mai energice în timp ce altele sunt marcate de o anumită moleșală, lentă și resemnare. Evident, primele vor cunoaște un ritm de evoluție mai alert, în timp ce celelalte vor evolua mai lent și cu mari întârzieri de sincronizare cu suratele lor mai active. Laolaltă, însușirile negative și pozitive alcătuiesc fondul identitar al unei etnii și analistul nu trebuie să le aducă în portativul epistemic decât împreună, învingându-și eventualele reticențe sau rezerve de ordin sentimental.

- O evaluare corectă și obiectivă trebuie să ia în considerație ambele coloane de însușiri, atât calitățile cât și defectele unei etnii, pentru că numai privite împreună pot configura specificul unei etnii și-i conferă o anumită identitate. A sublinia numai calitățile, însușirile pozitive pe care le ventilează o nație și a trece cu vederea defectele ei e un semn de slăbiciune emoțională, afectivă și de siluire a obiectivității. Un cercetător care se respectă poate să accentueze asupra calităților unei etnii, dar nu-i poate trece cu vederea defectele fără a-și prejudicia credibilitatea și ținuta obiectivă a propriului său demers. Apartenența analistului la etnia al cărei identități o cercetează nu trebuie să-i inducă temerea că ar putea fi suspectat de denigrare a propriei sale nații. Istoria a cunoscut destule cazuri când un gânditor a fost suspectat de apostazie, doar pentru că n-a consimțit să ignore defectele nației sale și nu le-a lăsat ascunse sub preș. Nietzsche la poporul german, dar și rășinăreanul Cioran a trecut prin asemenea acuzații neîntemeiate și nemeritate. Un analist știe că nu face un serviciu etniei sale, trecându-i cu vederea însușirile negative, defectele și tot ceea ce îi umbrește imaginea într-un cadru geografic largit.

E de înțeles că la fel de dăunătoare este și atitudinea idilică, de exagerare a însușirilor pozitive și de centrare a demersului metafizic pe sublinierea apăsătoare a distincțiilor solare din ansamblul celor ipostaziate de o etnie. Mircea Vulcănescu, Blaga și Noica au această tentă în demersurile lor consacrate fenomenului românesc. Nu spun, desigur, că exagerază prezența însușirilor pozitive în ansamblul fondului nostru identitar, dar sunt sigurele pe care le ia în discuție, de parcă etnia românească n-ar fi nervurizată și de defecte, și de trăsături negative.

Maladiile cercetării etnofilosofice

Cum se întâmplă de obicei cu cercetările serioase, nici cele etnofilosofice nu sunt scutite de posibile virusări aleatorii. Cel mai adesea, cum deja am arătat și mai sus, parazitarea unui demers metafizic derivă din adoptarea unor premise de plecare eronate, greșite sau viciate, dar sunt și cazuri când discursul etnofilosofic conține în chiar logica sa interioară fermentii unei subiectivități aferate și a unei sensibilități etnice active care poate să conducă la finalități discutabile. Mai exact, se poate insista asupra uneia sau alteia din cele două coloane de însușiri (pozitive sau negative) care caracterizează o etnie după cum se inserează în textura discursului afinitățile cercetătorului.

(continuare în pag. 22)

La fel de dăunătoare este și postularea unei prejudecăți la cheia portativului identitar cercetat. Când discursul se resoarbe dintr-o premisă afectivă și se legitimează dintr-un imbold patetic, atunci analiza insistă asupra acelor însușiri în care să se regăsească și să se justifice motivația inițială. Bineînțeles că atunci când cercetătorul își matlasează demersul cu o aversiune aluvionară și cătrănită, de care nu se poate dispensa va sublinia apăsat asupra însușirilor negative și asupra defectelor din firea etniei cercetate, tocmai pentru a-și justifica prejudecata paradigmatică. De unde se vede că starea de spirit a analistului, fondul său afectiv și sentimental, oricum s-ar înfățișa, incumbă cercetării o pecete care nu reflectă întotdeauna specificul și identitatea unei etnii.

Cioran în pretexte diatribice

Rar s-a întâmplat ca un scriitor să fie așa de aprig și în egală măsură detestat și elogiât ca scepticul de la Rășinari. A contribuit probabil la această situație contradictorie și maniera inconfundabilă de a lua în răspăr valorile lumii moderne, de la ideea de familie și de progres până la dezmățul generat de evoluția nestigherită a științei și tehnicii contemporane. Trebuia, după atâtea clamări abrazive la adresa lumii, pe care o străbătea cu toate dezabuzările la butonieră, să se aștepte și la asemenea atitudini oscilante, de nu cumva de-a dreptul histrionice, pătimase și iconoclaste.

Vorbim însă despre percepția lui Cioran în cultura românească, unde reacțiile au fost de-a dreptul antitetice, resorbeau întregul evantai de nuanțe cuprins între hulă și proslăvire. Și nu ne referim doar la poziționările din perioada românească a activității sale, când reacțiile la **Schimbarea la față** a antrenat atâtea creioane înfrigurate, dar și la reacțiile ulterioare, de după revoluția decembristă, când atitudinile, deși mai reținute, n-au lipsit din presa noastră culturală. Sigur, Cioran devenise o personalitate cu recunoașteri europene, iar o atitudine mai rigidă față de apelpisirile lui devenise contraproductivă, nu mai dădea bine și critica a ezitat să se pronunțe frontal, cu toată gama de iritări, cum se obișnuia, dar au fost și reacții astrigente și ofuscate.

Surpriza este că atitudinile mai îmbufnate față de oțărările scepticului – repet, este vorba de reacțiile postdecembriste - proveneau mai ales din partea lumii clericale, fapt mai puțin obișnuit la o lume mai dispusă la înțelegere și toleranță. Să amintim măcar fugitiv telegrafic, că la apariția **Schimbării la față**, unde Cioran vorbește destul de acid despre credința formală, de mântuială a românilor, cu excepția lui Nichifor Crainic, care nu știm în ce măsură aparținea lumii teologale, nu s-a pronunțat nici o față bisericească. Si chiar atunci, când a apărut **Lacrimi și sfinți** și s-a conștientizat că este totuși nevoie și de o atitudine din partea bisericii noastre ortodoxe, s-a făcut apel la apetența unui om de știință, Al Mironescu, pentru a replica insurgențelor lui Cioran.

Acum însă, după revoluție, când opera lui Cioran, după lungile decenii de interdicție a apărut și pe piața culturală românească, poziționarea bisericii față de ideile lui Cioran a devenit necesară și chiar imperativă. Prea devenise un nume, o glorie și un moment de referință în cultura europeană pentru a mai fi ignorat și trecut cu vederea. O reacție din partea bisericii devenise iminentă.

Dintre cei ce și-au asumat această misiune grea de

tombater și de apărător al dogmelor și credinței îl amintim pe dr. Mircea V. Homescu, care a publicat în ziarul **Cotidianul** din 19 mai 1995 (Suplimentul Alfa și Omega) articolul fulminant despre **exercițiile de defulare programată**, o diatribă înverșunată la adresa relațiilor lui Cioran cu divinul și la adresa *areligiozității* sale declarate.

D-l Homescu, intuim, este un spirit inclement, pătruns de mângâierea învățăturilor evanghelice, atât de pătruns încât verbul său devine vituperand, necruțător, și demolator. Nimic din ceea ce știam că reprezintă însemnele personalității lui Cioran, spontaneitatea, luarea în răspăr, relevanța observației, stilul inconfundabil – nu mai are trecere în ochii d-lui Homescu. *Omul Cioran*, este de părere temutul exeget teologic, care ar fi, chipurile *orgolios până la suspiciune de puținătate mintală, mai suferă și de un deficit congenital de gândire*.

De fapt, ceea ce-l consternează cel mai mult pe autorul **exercițiilor de defulare programată**, este presupusa necredință încercată de scepticul de pe rue de l'Odeon. Nimic *nu îndreptățește pe Emil Cioran să ne spurce altarele credinței noastre cu mizeria pornofilosofică a gândirii lui*, mai spune bunul evlavios într-o explozie verbală amintind de vechile afurisenii medievale, neezitând, firește, să-l considere *cel mai murdar ateu-filosof al României din '92*.

Lăsând la o parte contondența limbajului necruțător, nu tocmai potrivit pentru o față religioasă care ne-a obișnuit cu acea blajinătate duhovnicească, specifică apărătorilor de credință remarcăm iritarea neobișnuită a bunului duhovnic.

Nu i greu de observat că chiar obiectul filipicei activat de Mircea V. Homescu este o chestiune discutabilă, câtă vreme întreaga devenire umană este originată de Cioran într-un act biblic, cel al căderii – considerat principiu și temei al oricărei epistemologii istorice. Căderea în istorie și în vremelnicie este până la urmă o cădere în moarte și o rătăcire în cunoaștere. Oricât demonism ar presupune această neliniște comprehensivă, ea nu poate fi despărțită de condiția omului modern.

Iluzia că putem reveni în punctul biblic original, de unde să reluăm procesul evoluției, nu mai este nici credibilă și, probabil, nici plăcută lui Dumnezeu. Ar fi greu, de nu cumva imposibil, ca din punctul unde-am ajuns să ne mai considerăm niște bieți inocenți ce-și reprimă orice formă de inteligență și de interogație despre lume și despre propria noastră condiție. După câte știm, chiar teologia contemporană se interesează mai mult de compatibilitatea științei cu credința decât de dihotomizarea lor. Nu servește nici uneia nici alteia să implorăm puterea divină pentru a ne repara siguranța arsă de la tabloul electric. Dumnezeu n-a dat omului inteligența pentru a nu se folosi de ea. Pe Dumnezeu, o spune chiar d-l Homescu, *il ai mai întâi în inimă și abia mai târziu în minte și în gând*. Intr-un fel, identic gândea și Cioran; *Sfințenia este o genialitate a inimii*, spunea în **Lacrimi și sfinți** (p.213).

Prin urmare, Dumnezeu trebuie asumat mai întâi afectiv și numai după aceea rațional, dar exact

(continuare în pag. 23)

același lucru îl afirmase și gânditorul din Rășinari; *defectul nostru este că avem destulă pasiune pentru a ne apropia de El, dar nu destulă naivitate pentru a crede* (Scrisori către cei de-acasă, p.233).

Cioran n-a tăgăduit niciodată că drumul spre Cer trebuie pavat cu iubire, dar nici n-a radicalizat distincția dintre pasiune și rațiune. *Tot ce crește peste iubirea terestră, zidește temeliiile lui Dumnezeu*, spunea în **Amurgul gândurilor**, (p.180). Sigur că nu facem din Cioran un bigot, dar nici nu trebuie privit ca un ateu. S-a declarat totdeauna un *areligios*, adică un credincios fără religie, dar în nici un caz fără credință. Acest lucru nu l-a înțeles d-l Homescu în defulările sale, nu doar *programate*, dar și radicale, hipopotamice.

Problema credinței și presupusele abateri de la spiritul dogmelor religioase constituia, într-adevăr, un pretext al poziționărilor muștrătoare la adresa lui Cioran și era firesc ca asemenea atitudini să vină din partea bisericii și a slujitorilor ei. Să ne amintim că nici Blaga, cu mult înaintea lui Cioran, nu scăpase de suspjecțiile că filosofia sa despre Marele Anonim era considerată o deformare a imaginii lui Dumnezeu, de la înfățișarea statornică în Biblie.

Credința și religiozitatea lui Cioran nu erau singurele care au declanșat reacții frontale din partea conaționalilor săi. O altă temă, mult mai generoasă sub aspectul reacțiilor anticioraniene, era presupusul său antiromânism, excavarea defectelor noastre organice și exacerbarea, colosalizarea lor. Faptul nu era neobișnuit în cultura românească, le mai desfoliasse înaintea lui Cioran și alți gânditori, dar fiul protopopului de Sibiu le gonfla așa de radical că aproape nu mai rămânea loc și pentru sublinierea calităților pozitive. Urma o direcție eseistică inițiată cu mult înaintea sa și va fi urmată și de alte poziționări eseistice asemănătoare, dar Cioran se remarcă tocmai prin verbul său cătrănit, nevrotic și corosiv. Prea se identifica organic cu ființa românească și prea își iubea țara și etnia din care făcea parte, ca să-i treacă cu vederea numeroasele beteșuguri pe care le identifica la cheia devenirii sale istorice. Cum obiectul iubirii sale se dovedea nevrednic de afecțiunea sa, mai ales că se regăsea el însuși în toată gama defectelor identificate în firea românească, nu-i mai rămânea decât să-și transforme iubire în ură, într-o *ură grea*, cum recunoaște în **Schimbarea la față** – cea mai tulburătoare depoziție cioraniană despre specificul românesc.

Dar pentru că lucrarea, și toată opera lui Cioran a fost interzisă în toată perioada regimului totalitar, reacțiile abrazive la cătrănirile lui Cioran pentru presupusul său antiromânism, au întârziat și ele. Se vor reedita abia după 1989, după mai bine de șase decenii de interdicție, când Cioran era pe val, devenise un nume, o glorie, așa că și tonul reacțiilor s-a mai îndulcit, a devenit concesiv, îngăduitor, tolerant. În toată această lungă perioadă de dictatură inclementă, Cioran a fost integrat unei pleiade de pribegi – M. Eliade, Eug. Ionescu, Ștefan Lupașcu, Vintilă Horia, Constantin Amărieuței - interziși nu doar ca operă, dar chiar și ca simplă pronunțare a numelui lor. Lumea românească afla câte ceva despre ei, despre succesele lor literare din Occident de la **Europa liberă**, căci aducerea lor în țară și introducerea în circuitul cultural românesc se dovedea o treabă anevoioasă, riscantă și lipsită de perspectivă. Din acest punct de vedere securitatea nu era

dispusă la toleranță. În 1956, când Marieta Sadova a ajuns la Paris, s-a întâlnit cu Eliade și Cioran și-a adus în țară două din cărțile lor (**La tentation d'exister** de Cioran și **La forêt interdit** de Mircea Eliade, pentru a fi lecturate de prietenii lor rămași în țară, securitatea i-a adunat pe toți într-un singur lot, *Lotul Noica*, și i-a împovărat cu 271 de ani de temniță grea. Au fost și perioade mai relaxante, dar editarea lui în țară n-a fost posibilă până în anul 1988, când Editura Cartea Românească a publicat o culegere de eseuri în traducerea lui Modest Moraru. Prea căpătase notorietate europeană ca să mai poată fi ignorat și ținut în dizgrație.

Scutit de diatribe fulminante n-a fost niciodată, nici în țară și nici în străinătate, dar toată partitura acestor îmbufnări cătrănite, de la stânga la dreapta și de la dreapta la stânga le vom dispune într-o altă diviziune, a unor proiecte ulterioare. Ceea ce vrem să subliniem în aceste rânduri exegetice este furia nereținută cu care Cioran privește lufurile din evoluția realității românești, cauzele ce-au determinat întârzierile evoluției noastre în istorie și în lume. Era atât de încredințat că adevăratele cauze trebuie căutate în defectele noastre cronice, organice și genezice că includea în acest cadru chiar și însușiri considerate îndeobște drept calități.

Este *excesul de luciditate (le plus sage)* o meteahnă atât de paralizantă încât să afecteze negativ întreaga evoluție a devenirii românești? Cât de rascolnic poate fi înțelesul conferit de Cioran acestei idei, oarecum licențioase, de vreme ce poate virusa întreaga evoluție a unui neam? Să reținem că scepticul de la Rășinari nu penalizează raționalitatea, capacitatea rațiunii de a asuma cognitiv realul cu tot ceea ce-l compune, ci plusul de raționalitatea, excesul de luciditate, ceea ce înseamnă capacitatea rațiunii de a procesa logic nu doar realitatea, dar și ceea ce este dincolo de real, în prelungire sau în pandant cu realul. Or, tocmai aici e problema. Ce se mai află dincolo de real, în prelungire sau în opoziție cu realul? O altă realitate diferită de cea dată?

Nicidecum. Dincolo de marginile existenței nu mai poate fi decât neantul, divinul sau posibilul ca epistemologie în act, în curs de procesare. Este românul un doritor de altă lume și un degustător al neantului? Este, dacă avem în vedere că nici baciul mioritic nu se arată interesat de această lume zăludă și plină de răutăți, ci se consolează cu transfigurarea ei într-o altă ordine ontologică. Dorința lui din urmă nu este aceea de a restaura adevărul și dreptatea în această lume, ci eludarea ei, jubilația plonjării într-o altă lume, mai ferită de frigurile realului. Privită în felul acesta, nu mai este de mirare că autorul **Schimbării la față** consideră **Miorița** ca un *blestem național*, tocmai pentru că refuză să preschimbe resemnarea în rezistență, în atitudine dărză, în insurgență. *Abandonarea pasivă soartei și morții; necredința în eficiența individualității și a forței; distanțarea minoră de toate aspectele lumii au creat acel blestem poetic și național care se cheamă Miorița și care, alături de*

(continuare în pag. 24)

înțelepciunea cronicarilor, constituie rana neînchisă a sufletului românesc. Accentuez. Cioran nu considera raționalitatea drept unul dintre defectele cronice ale românilor, dar se consternează de excesul de raționalitate, de luciditatea lui debordantă care nu se mai mulțumește cu circumscrierea lumii reale, a existenței, ci răsfrânge și ceea ce se poate afla dincolo de marginile ontologiei date, dincolo de referențialul dobândit prin actul biblic al Facerii. Textul lumii se prezintă ciuruit, fragmentat, cu interstiii vide, iar golurile lui nu mai pot fi citite cu mijloacele raționale cunoscute, e nevoie de altceva; e nevoie de luciditate, iar luciditatea nu mai este cunoaștere, ci cunoașterea cunoașterii, o asumare epistemică a neantului, a golului, a vagului, a vidului.

Duet de suflători

REGULAMENTUL CONCURSULUI NAȚIONAL DE POEZIE „COSTACHE CONACHI”

ediția a XXIV-a – Tecuci 2016

Casa de Cultură Tecuci în colaborare cu Primăria Municipiului Tecuci, organizează în ziua de 22 octombrie 2016 cea de-a XXIV-a ediție a Concursului Național de Poezie „Costache Conachi”.

Concurenții: Pot participa tineri creatori de poezie în vârstă de până la 35 de ani, care nu au publicat în volum. Concurenții vor trimite un număr de șapte poezii în câte șase exemplare (scris cu diacritice) care vor purta fiecare același motto de identificare. Într-un alt plic închis pe care va fi înscris moto-ul poeziilor, participanții vor introduce o fișă cu câteva date personale: numele și prenumele, data și locul nașterii, domiciliul, ocupația, studiile, distincții literare, telefon, e-mail etc. Plicurile cu fișă personală se vor deschide după jurizare și stabilirea premiilor.

Lucrările vor fi expediate până la data de 07 octombrie 2016, data poștei, pe următoarea adresă: Casa de Cultură a Municipiului Tecuci, Str. 1 Decembrie 1918, nr. 62, cod 805300, jud. Galați, cu mențiunea: *Pentru Concursul Național de Poezie „Costache Conachi”*.

Jurizarea: Lucrările vor fi apreciate de un juriu constituit din personalități culturale.

Premiile: concurenții stabiliți câștigători vor fi invitați la Tecuci la manifestările organizate cu prilejul Concursului Național de Poezie „Costache Conachi”.

Organizatorii vor acorda următoarele premii: *Marele premiu, Premiul I, Premiul al II-lea, Premiul al III-lea, Mențiune*. În caz de egalitate la punctaj premiile se împart.

Vor mai fi oferite premii din partea unor edituri sau reviste literare, parteneri ale evenimentului, juriul rezervându-și dreptul de a redistribui, în mod excepțional, anumite premii.

Transportul și masa (diurna) juriului și a laureaților vor fi asigurate de organizatori.

Laureații au obligația să fie prezenți personal la Tecuci, pentru a primi premiile și pentru a participa la manifestările organizate cu prilejul concursului.

Relații la tel. 0236/820 449; 0725802250, sau prin e-mail la adresa:

festivaltecuci@yahoo.ro.

Director,
MARIAN IFTIMIE

Mihai MERTICARU**POVAȚĂ**

Cincizeci de nimfe te urmăresc, poete,
Ai grijă să nu-ți cadă vreuna pe cap,
Că nu te mai tratează nici Esculap
Și pierzi excursia printre comete!

În roca timpului, de când tot sap,
Am descoperit povești și sonete
Despre faimoase întâlniri secrete
Între o nereidă și un arap.

Păstrează curată cămașa lui Orfeu,
Să te bucuri de răsplată aleasă,
Să știi că ești feblețea lui Dumnezeu,

Vână de aur în nobil minereu!
Veșnicia ți-a fost dată mireasă,
De omeneasca moarte nu-ți mai pasă.

CONCERTUL NIMFELOR

Nereidă, nălucă sau naiadă,
Din care zări albastre ai răsărit?
Din ce catedrală te-am dezidit?
Din ce ramuri te-am rupt, din ce livadă?

În coroană de regină mărgărit,
În munți silhui, amețitoare driadă,
Minunea unde ar fi putut să șadă?
Cum de tocmai la noi a nimerit?

Dar, iat-o, se apropie de mine,
Mă-nvăluie valuri de păr auriu,
Cu brațele de gâtul meu se ține,

M-aprinde, mă-ngheață printre suspine,
Eu îi caut gura și-aud glas mieriu:
-Scoală-te, iubitule, că e târziu!

INVITAȚIE

Te-aștept înfrigurat de-o veșnicie
Să apari pe alea mea de ceață.
N-auzi cum deznădejdea mă răsfăță
Și ziua-mi întreagă e sălcie?

Noaptea nu se mai face dimineată
Și umblă pe coclauri zurlie,
Strugurii nu se mai coc în vie
Și roua din privire îmi îngheață.

Iubita mea născută dintr-un vis,
Euritmia vieții-mi, fără tine,
E un testimoniu abrogat, prescris,

Un refren anacronic și fără bis.
Lasă-ți izvorul cu-al meu să se-mbine,
Hai să ne scriem povestea cu aldine!

UNICAT

Ne-am întâlnit într-un decor mirific,
Vrăjiți de miresme, cântece și flori,
Cum nu găsești în viață de multe ori,
Și vreau momentu-acela să-l glorific.

Din tălpi în creștet ne-au fulgerat fiori
Și basmul și-a urmat un curs atipic,
C-un arsenal de întâmplări prolific,
Mustind de farmec, suspansuri și culori.

Pluteam fericiți pe înălțimi astrale,
Setea de zbor gâlgâind în artere,
Azurul îl placam cu albastre dale,

Să nu-ți intre vreo aripă-n sandale.
Dragostea ne era unica avere
Și speram că-i ultima care pier.

ZBOR

Prin pustiu, tu îmi ești fântână,
De-aceea de moarte n-am a mă teme,
Dar nici de neîndurătoarea vreme
Ce mereu, la tot pasul, mă îngână.

Ai pus punct hotărât vieții-mi boeme
Și ai decis: nici sclavă, nici stăpână,
Nestingherindu-mi zborul din țărână
Spre atingerea țințelor supreme.

Lățească-se deșertul, vină potopul,
Cu tine, de nimic mie nu-mi pasă,
Că tu mă călăuzești și-mi ești scopul,

Mă ajuți totdeauna să trec hopul.
Libertate deplină iubita-mi lasă,
Lesa-i destul de lungă și-i din mătăasă.

Viorel DARIE

Anghel

Dacă se poate imagina un învățător de sat mai pitoresc decât a fost Anghel la școala primară din Demacuşa, să-mi spuneți și mie! Ce-ați zice, elevi fiind în clasa a I-a, a II-a, să vă plece învățătoria cea tinerică, frumoasă, pe care copiii au îndrăgit-o ca pe mămica lor, și să-ți vină un învățător moș bătrân, negricios, cu dinți anapoda în gură și, pe deasupra, cu niște năravuri pedagogice dintre cele mai năstrușnice.

Nimeni n-a dezlegat misterul de ce a fost adus acest dascăl de copii tocmai din județul Focșani, într-un sat din inima munților Bucovinei, împreună cu nevasta sa, oameni la șaptezeci de ani, când alții se odihneau de ani buni la pensie. Unii ziceau că moșul a fost pedepsit de comuniști, să fie trimis acolo unde înțărca vulturul puii, fiindcă a avut obârșii burgheze nesănătoase. Alții ziceau că din cauza patriotismului debordant din sângele lui de român, că se lupta împotriva bolșevismului și a sovieticilor și că, din propria inițiativă, ar fi vrut să ajungă într-o zonă în care se făcea până atunci propagandă pro sovietică, iar acum, la schimbarea macazului politic, trebuia făcută propaganda inversă, de neutralizare a curentului politic pro rusesc.

Cum-necum, copii s-au pricopsit cu un învățător foarte ciudat, întunecat la față datorită trecerii anilor, cu chipul semănând întrucâtva cu cel al lui Don Quijote. Până și vara umbla cu o căciulă țuguată pe cap, de oaie, rareori mai umbla și cu o pălărie întunecată, cu boruri largi, bătrânești. Și nu l-a văzut nimeni altfel decât cu niște pantaloni de pufoaică, fără ele ar fi tremurat rău de frig în ținutul acesta răcoros de munte din Obcinile Bucovinei.

Obiceiurile lui pedagogice erau de pomină.

În primul rând, a impus o disciplină de fier, comică totuși, în școală. Mai ales plecarea de la școală spre casă era drastic reglementată: La ieșire din școală copiii trebuiau să se încoloneze pe câte patru cârduri corespunzător celor patru direcții de plecare acasă: unii spre direcția canton, alții spre Darieni, alții spre uliță, și ultimii în direcția căminul cultural. Fiecare direcție de plecare avea șef de coloană. Acele patru cârduri deja formate în curtea școlii nu aveau voie să se urnească din loc până nu primeau semnalul de deplasare de la ilustrul învățător. Moșul, ca omul, nu se grăbea să slobozească cele patru „legiuni”. Se ducea mai întâi prin casa lui, molfăia ceva pe acolo, apoi ieșea în curte și slobozea oștirile. Nu se pleca fără ca toți copiii încolonați să strige tare: Buna ziua, domnule învățător! Coloanele trebuiau să se deplaseze în cea mai desăvârșită ordine, șeful de coloană chiar avea un caiet în care scria orice act de insubordonare. În fine, legiunile moșului începeau să se deplaseze. Neîncrezător, el mai ieșea în drum, să vadă cât de tare îi sunt respectate indicațiile de deplasare. Era considerat act de indisciplină chiar să se

vorbească între copii în limba huțulă, moșul patriot a interzis conversația în limba maternă huțulă. Cine nu se supunea, avea treabă cu el a doua zi, rigla în trei canturi, sau arătătorul de la hartă intra în funcțiune, palmele neascultătorului se făceau ca niște gogoși. Comicul situației era faptul că dacă rămâneau chiar doi copii în coloană, ei trebuiau să continue să meargă în formațiune, unul șef, celălalt supus!

Într-o zi, ispitit de niște plante de susai proaspăt înflorite în grădina unui satean, Mihai, fratele meu mai mic, împreună cu un prieten de-o seamă cu el, s-au răsculat, au dat la o parte toate restricțiile de deplasare în coloană și, ieșind din rând, au sărit gardul în grădina cu susai. Săteanul cu grădina a văzut isprava băieților, s-a luat după ei. Ei fuga, au sărit gardul înapoi în drum, s-au topit în pârâu, crezând c-au scăpat. Dar săteanul s-a dus și i-a pârât la învățător. Ba încă a mai spus și minciuni, că ei ar fi dat pantalonii jos și ar fi scos limba la el. Vă dați seama ce-a făcut Anghel cu bieții copii! Vai de capul lor!

Talentul pedagogic al moșului presupunea și-o nuia de alun, lungă, ca pentru pescuit, încât nu era nevoie să se deplaseze până în spatele clasei să pedepsească elevul obraznic, croia elevul rebel chiar din fața clasei, atunci când era cazul.

Tăiatul și despicatul lemnului era tot treaba copiilor, mai ales pe timp de iarnă. Trebuiau să care lemnele despicate în casa moșului și stivuite frumos. Pentru treaba asta primeau de la nevasta învățătorului câte o bucată de plăcintă, ea era mai largă la suflet când vedea degetele copiilor înghețate de ger. Și grădina de cartofi și zarzavaturi, tot de mâinile copiilor era lucrată, atât primăvara cât și toamna.

Era obiceiul clasei ca fiecare să aducă ceva bun de acasă pentru învățător: un măr, o pară moale, prune și orice altceva bun de mâncare. Darurile erau puse pe masă, iar moșul blagoslovea dărnicia elevilor. Dar nu-l puteai cumpăra oricum cu așa ceva, dacă nu știai lecția tot o luai pe palmă cu rigla. Erau unii abonați la sportul acesta, aveau pielea palmei groasă ca de urs.

Timpuriu, într-o primăvară, întrebă odată moșul dacă are cineva mere acasă de vânzare. Mihai se oferă el, știa că tata ține îngropate niște mere acre în pământ, pentru primăvară. Anghel i-a dat 25 de lei pentru mere. Dar trebuia să aștepte până tata dezgropa primăvara merele. Între timp, ispita banilor fiind mare, l-au făcut pe băiat să cheltuiască acei bani. L-a tot dus pe moș cu vorbă de pe o zi pe alta, până spre vară. La urma urmei, a ieșit basma curată din afacerea aceea, i-a dus lui Anghel niște afine mari, frumoase. Dar asta tocmai în iulie, deoarece merele au „putrezit” peste iarnă.

Pentru clasa a V-a Mihai a plecat la școală din Moldovița. Se mai întâlnea cu Anghel pe drum. Era tot cu căciula lui neagră pe cap, țuguată, cu niște șoșoni mari în picioare, cu pantaloni de pufoaică și nelipsita lui cârjă. Pe zi ce trecea, moșul umbla tot mai greu, era mai palid la față, mai

(continuare în pag. 27)

gârbovit. Îl saluta pe învățător, plin de politețe, iar el îi zicea: „Măi, Mihai, am auzit că faci minuni acolo, la școala din Moldovița!” Era plin de mândrie pentru copii trecuți prin clasele lui, își asuma toate meritele pentru aceasta!

Tuna și spumega împotriva rușilor. Odată cu venirea lui la școală, a făcut pe părinți să se revolte împotriva obiceiului comuniștilor de a forța copiii din zonă, majoritate huțuli, dar și români, de a învăța după „bucvare” și „citiri” ucrainene, limba care i se părea comuniștilor filoruși că ar fi cea mai apropiată de limba nescrisă a huțulilor. În aceste privințe, părinții copiilor au fost într-un tot de acord: să se învețe numai în limba română, că doară copii lor trăiesc în România.

Unul din obiceiurile lui Anghel era să stea în curtea școlii lângă gardul de lângă drum, privind la gospodarii care treceau pe lângă școală. Cum îl vedea pe tata, îl și aborda cu vorbe de sus:

- Hei, Darie! Unde te duci mata? Băi, ce educație au primit băieții în școala mea!

- Ei, cu așa învățător! se complăcea tata să-i dea dreptate

- Da! Să vezi rezultatele muncii mele! Ce băieți grozavi! Băiatul matale, Mihai, dar și băiatul Gheorghe, al lui Dupri! Cinste școlii din Demacușa! Vezi ce educație i-am dat?

- Da, domnule Anghel, fără dumneavoastră ce se făceau copiii noștri?

- Rușii vă mâncau dacă nu eram eu!... Rușii!

Tata nu știa cum să scape din acea discuție, avea treabă, pe când moșul Anghel nu avea decât timp de pierdut.

Fratele Mihai ține minte o scenă comică despre învățătorul Anghel. Într-o zi, cam după program de școală, învățătorul și-a poftit să-și dea sieși curaj, să se cinstească cu niște șampanie. Se nimeri Mihai lângă el, l-a chemat să-l ajute la o treabă: i-a dat un pahar de sticlă să-l țină până desface dopul de la șampanie. S-a chinuit să scoată dopul cu tirbișonul. Când a reușit să-l scoată, a făcut dopul: POC!!! Copilul Mihai s-a speriat, a scăpat paharul din mână, care s-a făcut țândări! Și până a găsit Anghel un alt pahar prin casă, în sticlă mai rămăsese o jumătate din șampanie. Cine-i de vină? Dacă nu i-a spus copilului că la scoaterea dopului o să fie o bufnitură mare!...

*

După plecarea lui Anghel din Moldovița, o vreme a mai fost învățător Petrescu, despre care, de asemenea, s-a povestit mult, uneori întâmplări comice.

De abia după sosirea la Școala din Demacușa, ca învățătoare, a doamnei Olga Balabasciuc, treburile s-au așezat pe făgașul cel normal. Olga, verișoara mea, după absolvirea instituției pedagogice, a fost repartizată un timp ca învățătoare la Izvoarele Sucevei, apoi la Secrieș, Runc și, în cele din urmă, la Demacușa, aproape de casă, unde a lucrat toată viața, până la pensionare. Chiar și după pensionarea dumneaei, școala are învățătoare de nădejde în persoana doamnei Angela Balabasciuc, nora ei. Iar Diana, fiica verișoarei Olga este profesoară la Moldovița.

Grigore GRIGORE

Înaintea gândului meu

Înaintea gândului meu
Care a clacat în fața respirației tale fierbinți
Erau două pleoape care nu mai coborau
Peste valul de fum care tâșnea
Din secundă-n secundă
Ca un act de legalizare -
Atunci între noi s-au întins
Punțile vechi ale genei
Cu aripile lor argintii
Și-au împietrit la cuvântul tău rostit fără grijă
Înaintea gândului care devenea tot mai al
meu
În fața mea care eram tot mai al gândului
Că numai Dumnezeu știe unde-i răscrucea
Care te trimite în zenit sau nadir
Înaintea gândului meu
Când te respir
Și te respir.

Tocmai asta-ți spuneam

Tocmai asta-ți spuneam
Lasă-te de lasă
Vântul are
Problemele lui
Neștiute
Necunoscute
Neavute
Pentru că prin sângele lui se odihnesc
Spatiile imense ale exploziei
Care va avea loc tocmai azi
Când nimeni nu mai gândește moartea
Ca moarte!

Lasă-te de lasă
Sub steaua frumoasă
Când stelei îi pasă!

Nu mă întreb căci întrebări nu sunt

Nu mă întreb căci întrebări nu sunt
În dunga nopții trasă dinspre ploii
Nu te-ntreba nici tu cine din noi
Pornește într-un suflet - cel mărunț!

Să nu ne întrebăm! Că-n întrebări
Se-nalță munți și adâncite-s mări
Și vor ramâne valuri de mirări
Și vânturi care vor săpa uitări.

Nu mă întreb nici tu nu te-ntreba
Cu piatra care suntem ce se va
Cu piatra care suntem și se va
Nu mă întreb, nici tu nu te-ntreba!

Victor CAPSAMUN

Poezie română contemporană din Basarabia istorică (regiunea Odesa)

PRIMĂVARA LA DUNĂRE

Curge Dunărea bătrână
Și în toi e primăvara,
Balta e de viață plină,
Când în floare-i sălcioara.

Cântă broaștele-n brădiș
Întrecând una pe alta,
Gâtlanii din ascunziș
Țipă de răsună balta.

Lișița, cu albul cioc,
C-un nufăr își bate gușa,
Iar pe-o ramură de plop
Stă-ngânfată găinușa.

Lebăda, ca o mireasă,
Vrea iubitul să-și cuprindă,
El sub salcia pletoasă
Se privește în oglindă.

Ea se-apropie de dânsul,
Gândul său pe-al lui și-l pune
Și încet, schimbându-și glasul,
La ureche ceva-i spune.

El o privi-n ochi o clipă
Cu atâta gingășie
Și-apucând-o de-o aripă,
O duce la cununie.

...În văzduh mai jos de stele,
Undeva, mai sus ca norii,
Într-un șir ca de mărgele,
Croncănind treceau cocorii.

Logodiți de blândul vânt,
Fac perechi acolo, sus,
Și coboară pe pământ,
Când e soarele-n apus.

Se începe dansul nunții.
Toți în juru-i se uimesc.
Iară „preoții” - nagății
Cu „agheasmă” îi stropesc.

Tot ce-i viu pereche-și cată,
C-așa-i viața pământească
Și în codri, și în baltă,
Cine poate – s-o privească.

În vârful unui nuc uscat
Cântă pupăza lui Creangă,
Cântă cucul blestemat,
Dornic mamă să-și aleagă.

Iar în teiul lui Mihai
Cu vestita ei cântare
La vioară și la nai
Cântă o privighetoare.

Din așa o melodie,
Din atâtea glasuri multe
Apăru o simfonie...
Cine poate – s-o asculte.

Minunată simfonie
Dăinui-va-n vremi departe,
Ei așa i-i dat să fie
Și nicicând să n-aibă moarte.

Va curge Dunărea bătrână,
Eu voi fi prin lumi departe,
Dar a inimii-mi lumină
S-o-nțeleagă, cine poate...

UNUIA

Ți-ai dorit viață ușoară,
Cu o leafă cât mai bună
Și-ai urcat în sus pe scară,
Rupând cuiele din urmă.

Ai s-ajungi să rabzi de foame
Pentru multele păcate,
Bătăături să ai în palme
Și călcăiele crăpate.

TESTAMENT

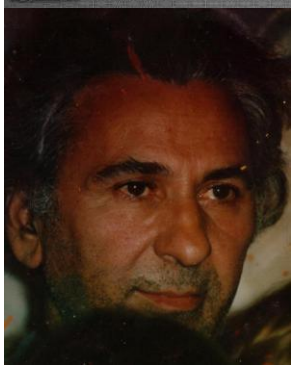
De-oi muri dragă-n curând
Jalea să nu te apuce,
O lumânare la mormânt
Să-mi aprinzi pe cruce.

Amintire să-ți aduci,
Lăcrămându-ți ochii,
Și-n pământ seminți s-arunci
De regina nopții.

Mirosind acele flori,
Voi dormi mai bine,
Iar când tu vei fi să mori -
Să te-ngroape lângă mine.

După tine, cine oare,
O să-și amintească
Să-mi aprind-o lumânare...
Mormântul să-mi prășească?

Paul SÂN-PETRU

CUIBUL DE PE CEAS

ADN-ul în puzderii, mediatori chimici, mutanți bine dozați transatmosferic, transcendent; cu chibzuință, ordinea zilelor, odihnă ordonată, sumedenii de principii pentru tot ce mișcă, pentru tot ce se pare că nu. Doar legile nu mai acceptă mutanți, Cuvântul este o matriță de la o eternitate la alta. „Mielul” legumicol al lui Cain refuzat la arderea-de-tot nu se deosebește cu nimic de cel al paștelui de anul acesta, de surorile lui verzi din ciorba de azi pentru că Abel vindea cam scump mieii fără cusur. Pește n-am prins deloc, bancul de stavrizi parcă-i un singur pește, tot mărunțișul lor parcă e plin de cipuri, că vin toți într-o zvâcnire, ca stolul de păsări, păsările fac ce vor cu liniștea serilor noastre – concurs filarmonic între un crâng și altul. Depărtările și zborul la înălțime le-a dat acuitate văzului, ochiul lor selectiv e sensibil la tot ce-i pragmatic atunci când e vorba de cuib, orice copac poate să aibă o creangă ca o palmă cu degete răsfirate, dar mai ales copacii melomani... iubesc păsările rurale, mai ales de când ultra-pan-urbanizarea face ravagii ecologice.

Iată, chiar ceasul mare al Primăriei a fost luat drept loc de cuib. Pentru ochii neatenți, vă spun eu că la ora trei fără un sfert o pasăre de stânga s-a așezat pe minutar pe când și el era de stânga, s-a uitat în jur. Și-a dat gâtul pe spate și a exclamat ceva, dar era prea mult zgomot și cam ceață ca să pot face măcar o labiolectură a pliscului ei exaltat. Câteva secunde mai târziu s-a oprit acolo și perechea ei cu o ramură uscată în cioc. Pentru o biată crenguță pusă ca temelie s-au bucurat cu tăraiboi ca pentru cuibul întreg; s-au iubit și pesemne că au lucrat mai departe că eu l-am găsit isprăvit după o absență de câteva zile. Adio Ivanovici cu „Valurile Dunării” că or să cânte puii de pasăre în locul tău la ore fixe; deja părinții lor iau lecții pe geam de la un ceas cu cuc din biroul primarului.

Dar cât aș iubi eu păsările, cât m-aș bucura de fericirea lor, de data aceasta un sentiment straniu mi se insinua în suflet cum îmi aruncam privirea pe cadranul maimarelui ceasornicelor cetății. Într-adevăr aveam mare încredere în ceasul acela pentru că orele lui veneau întotdeauna cântând, era mereu vesel deși era primarul tuturor ceasurilor din oraș, chiar și al POLJOT-ului pe care-l purta tata la mână. Aveam încredere în el, știam că există și cineva care-l îngrijește, un maimare al ceasornicarilor pe care nu l-am văzut niciodată, cum nici pe Cel care-l hrănea acum cu niște rămășițe de secol douăzeci. Acum însă limbile orologiului se opriseră la trei fără un sfert, sub greutatea cuibului; mie îmi plăcea să

cred că ele s-au oprit de dragul cuibului ca să nu-i răstoarne ouăle și eram convins că în loc de semnalul administrat la ore fixe, în curând vor cânta tinere glasuri de păsări la ore libere orânduite după ritualul lor pe care-l voi învăța și eu pe de rost ca să nu-mi eșueze întâlnirile. Și totuși mă stingherea cumva oprirea ceasului cu minutarele culcate în poziția trei fără un sfert. O undă de nostalgie mă adia la gândul că ceasul acela mi-a scăldat urechile cu „Valuri de Dunăre” măsurându-mi vremea creșterii, a vacanțelor, a întâlnirilor cu săruturi de furat. Teamă mi-era acum că n-oi mai putea îmbătrâni, și nu de alta, dar nu voiam să o sfârșesc așa de tânăr. Speram totuși că puii vor zbura și-atunci minutarul preaodihnit se va mișca spre înaltul amiezii scăpat pe verticală cu împletituri de paie și crenguțe și atunci se va instala dulcele *panta rhei* cu care lumea intră împăcată în ordinea sau dezordinea lumii.

Am revenit în oraș după câteva săptămâni și nici nu mai știu când m-a trezit din nou ornicul mare cât un răsărit de lună. O pasăre de dreapta abia își sfințise cuibul pe minutarul de dreapta găsind cu cale că astfel, un echilibru durabil a două cuiburi de o parte și de alta va fi de folos pentru amândouă familii. Puii de stânga băteau din aripi pe marginea cuibului lor, pasărea din stânga asculta piuitul ciocănitului la vreme.

Fiecare zbor de stânga ușura povara minutarului de stânga; fiecare pui de dreapta, dolofan și vioi se lăsa tot mai greu pe minutarul de dreapta înțepenit cândva în poziția trei și un sfert. Obsesia timpului înțepenit mi-a trecut doar la gândul că puii vor zbura, că un vânt puternic va împrăști cuibul și va elibera minutarul, și iată că ceva începe să se întâmple: ultimul pui a zburat, minutarul de stânga scapă în vertical; limba de dreapta a ceasului se înclină ușor, puii golași se rostogolesc în noapte cu tot cu mama lor...Eu eram încă tânăr și mama tot mai bolnavă, doar ceasul o ținuse pe loc, de-acum cine știe...Pe jos, cuibul de stânga își amestecă paiele și mizeria cu cel de dreapta, trece mașina de la Ecosal, ia tonberonul, trece un dric și încă nu ia pe nimeni.

Acum abia e un șase fix, un șase vertical, de centru și întârziat, da, e târziu, eu deodată mă simt prea matur și-mi amintesc de un filosof credincios și de-al nostru care spunea că până la o anume tinerețe e normal ca omul să fie de stânga, după care, dacă nu se orientează spre dreapta înseamnă că e nerod sau altceva.

Mircea Marcel PETCU

LUPTA

Ceva în mine caută
timpul
așa cum nisipul
se scurge în clepsidră,
iar viața mea
devine
o luptă insipidă
cu timpul,
el mi-a frânt visul,
n-am reușit
să opresc momentul
iar altul m-a purtat
de la un capăt la altul
al sufletului meu rănit
și-atunci am hotărât
să mă împac cu
timpul
și-așa am cunoscut
infinutul.

JOC

Pe înstelata boltă mută
așteaptă clipa
un răspuns
să amuțească universul
și soarele
într-un apus...
dar trec pe undele
deșarte
crâmpeie de atomi bizari
ce ne transformă
pentru-o clipă
în lucrurile ce dispar.

FĂRĂ TEAMĂ

Și bate fără noimă
vântul
și-aleargă stele
pe cer,
făcând pământul
să tresară
ca biciuit de
omul rău,
netulburat de-a sa
putere
el ne suportă
cu stoicism
și ne-nconjoară
fără teamă.

UITE...

Uite cum aleargă
noaptea
printre gândurile
toate
cunoscând în taină mare
vise înfricoșătoare
de iubire, de mânie,
de durere
le adună
și le ține, le păstrează
ca un preot
taina
spovedaniei.

GÂNDURILE

E liniște,
o liniște de care
mă tem
simt sufletul cum
pulsează
cuprins parcă de
panică,
există un resort uman
teribil,
teama de
necunoscut,
teama de moarte,
teama de prea multă
fericire,
teama de singurătate...
și totul la finele
unei muzici nepământene,
e liniște, o liniște
cumplită
în care nu-mi mai aud
bătăile inimii,
în schimb în această
tăcere de gheață
îmi pot auzi clar
gândurile pierdute
în haosul cotidian.

MĂ ÎNFIOR

Eram ca un om adormit și agitat
De un gând care nu-i permite
Să se odihnească în pace,
Câtva timp nu am văzut
Și nu am auzit nimic,
Aveam conștiința confuză
Că se petrecea ceva ciudat, dureros,
Nou în mine, în viața mea,
Dar degeaba căutam să birui
Oboseala care mă cuprinsese...
Femeia se-apropie de mine,
Frumoasă, liniștită, parcă
Ar fi îndeplinit o ceremonie sacră
Îmi puse o mână pe frunte,
O mână caldă, moale, dezmiertătoare,
O mână care m-a făcut
Să mă înfior tot...

Ioan GHEORGHIŢĂ

IATĂ...

Iată, singurătatea
 Este aici, între degetele mele...
 Nu-i târziu, viața
 Îmi ciugulește printre aripile năpărlite
 Zâmbete – bulbi înălbind roua,
 În grădina cu flori
 Noaptea crește ca iarba de leac,
 Nicio stea n-a ieșit încă
 Dintre pomii cu parfum de salcâmi
 Ca și când n-a venit vremea ,
 Doamne, nu mai sunt (oare știu ?)
 Cel ursit de valuri și frunze
 Și de orizonturi nășit,
 Doamne, peste mine
 S-au așternut multe straturi de timp,
 Abia le mai simt respirația,
 Abia le mai număr coastele,
 Ce greu le e gândul !

URC ...

Urc trepte de fum,
 Pașii mă duc spre nesfârșit,
 Tălpile-mi sunt țurțuri de amintiri,
 Încotro te-ai rătăcit, încotro ?
 Îmi spune copacul prin care trec
 Nepăsător,
 Și eu mai am să alerg
 Prin fiecare frunză,
 Mai am să adorm
 Prin fiecare mugure,
 Astăzi e doar începutul,
 Astăzi glasul mi-a transpirat,
 Dar mâine îmi voi reșeza treptele de fum
 Spre același nicăieri
 De argint.

GÂNDUL ÎMI CURGE...

Gândul îmi curge
 Pe frunte,
 Nu mai văd de-atâta lichid
 Împrăștiat , solidificat,
 Nu mai văd.
 Ochelarii de șoim
 Cu cioc de lună nouă
 Au intrat în pământ,
 Au intrat tot mai mult în pământ,
 Doar albia sinelui
 Cât un rid necuprins
 Mă absoarbe răcorindu-mă
 Într-o baie
 De diamante.

NU ȘTIU DE CE...

Nu știu de ce
 Mă dezic înadins de zbor
 Chiar dacă am luat zborul
 (unul nedefinit și mult mai întins
 decât cel știut, cel palpabil)
 În buzunar, și petrec
 Fericit, noapte și zi,
 Beau din aceeași fântână
 În care mi-am lăsat
 Picătura de viață -
 Cuminecătură cât o bucată de pâine,
 Cât un bob de hamei -
 Fumul de tutun
 Întors pe știri de ziare
 Îngălbenite,
 Parcă sunt doar un vis
 (ceea ce nu cred),
 Căci visele sunt implantate,
 Sunt rupte din iad,
 Nu știu de ce
 Între mine și noapte
 E o diferență
 De formă.

SUNT

Sunt făcut din lichid -
 O apă la fel ca toate apele
 Albastre ,
 Numai că a visa
 Nu înseamnă buze,
 Nu înseamnă pământ,
 Și dacă ,din puținul absurd
 Aș înțelege rotirea aceasta
 Indestructibilă a timpului ?...
 Poate că
 Mi-aș transforma sufletul
 Într-un râu ,
 Într-o mare
 Din care să răsar
 Dimineața devreme,
 Sus
 Ca o floare de lotus.

DOINĂ

Când muream
 Scriam poezii,
 Mă uitam la cer
 Și nu era albastru,
 Mă uitam la lacrimi
 Și nu erau lacrimi,
 Mă uitam împrejur
 Să mă-mprejmuiesc
 Numai cu tine , iubire,
 Și nu era iubire,
 Și uitam să mor
 Și uitam să zbor
 Și mai nemuream
 Fire , măi, zefire,
 Luntre-n amintire...

Cristian BIRU

Jurnal de dragoste

Andrei avea întotdeauna în buzunarul de la spate al blugului o carte. Dacă nu era o carte scrisă de el, pe care voia s-o vândă, era sigur o carte "Que sais je", pentru citit în parc sau pe faleză. Formatul de buzunar al cărții i se părea o adevărată descoperire. Cartea devenea la îndemână ca o cafea servită într-o cană termos protejând conținutul pe parcursul întregii zile, menținându-l proaspăt și fierbinte. Dacă își uita cartea acasă, se întorcea după ea, chiar dacă simțea că întârzie la ore. Avea sentimentul că timpul petrecut în afara cititului, era un timp pierdut perfect inutil. Dacă ar fi fost după el și-ar fi construit existența din somn și citit, sau mai degrabă numai din citit. Și când dormea era sub influența lecturilor. Andrei nu era un cititor obișnuit. Citea intens ca și cum și-ar fi propus să devină una cu subiectul cărții sau mai bine zis să pătrundă în carte ca într-o lume secretă. Visele îi erau masiv influențate de lecturi. În ultima perioadă visa o ambuscadă din romanele lui Paul Feval care începeau aproape identic cu un cavaler călărind sălbatic în noapte învăluit în mantie, surprins mișelește într-o ambuscadă, apărându-se din toate unghiurile, mânuind spada ca un artist sub o ploaie de lumină lunară, dând însă înapoi, atent să protejeze un nou-născut sub mantie. Copleșit de asasinii plătiți, muribund din cauza rănilor de spadă, reușește însă să lase copilul într-un loc sigur cu ultimile puteri. Andrei citea și recitea acest pasaj încercând să înțeleagă ce anume îl atrage de fiecare dată, de nu poate lăsa cartea din mână. Visând această ambuscadă, el era conștient totuși că e ceva citit și nu un vis oarecare. Scenariul de sabie în sine era un izvor de plăcere estetică. Mai mult ca sigur visul ascundea taina unei inspirații de geniu. Un spadasin nocturn apărându-se cu o îndemănare magică în ciuda oboselii cauzate de drumul plin de primejdii. Fiecare lovitură de sabie parată fiind resimțită intens, apărându-se pe el își apăra și copilul abia născut, ascuns sub mantie. Moartea tragică a acestui spadasin nevoit să se lupte cu o conspirație. Copilul lăsat într-un loc sigur din care izvorăște deodată speranță luminând universul. Lumea gata să cadă în haos își recapătă deodată stabilitatea datorită acestui prunc care zâmbește fără să știe cât de aproape a fost aripa morții. Lumea renaște în fiecare zi din zâmbetul unui copil orfan. Misterul din jurul acestei ambuscade. Cine era acest cavaler? Cine voia să-l ucidă și cine a plătit asasinii? De ce trebuia cavalerul să moară? Poate pruncul trebuia ucis. "Oricare ar fi sursa capodoperei, ea trebuie să fie ceva la nivelul limbajului, altfel dau în metafizică", își zicea Andrei Patraș concentrându-se asupra ambuscadei pe care o citea și recitea, o visa și o visa din nou fără să fie sigur ce anume caută, ce dovadă prețioasă care face textul de neimitat și opera o capodoperă.

De la o vreme lecturile îi cauzau probleme de

memorie. Desprinderea de universul lecturii se făcea din ce în ce mai greu. Mai precis obiectele concrete din vis sau din cărțile citite îl urmau în realitate învăluite în sentimente și emoții neobișnuite. Se întâmpla uneori, în momentul în care deschidea frigiderul să pareze din cot o lovitură de sabie fulgerătoare. O vecină din blocul de vizavi, îl vedea cum aruncă gesturi prin bucătărie. Își făcea cruce și continua să gătească.

Andrei se apropia de cărți asemenea unui explorator în fața unor indigeni de pe un continent descoperit, abia desprins din ceață. Se vedea un conchistador înaintând într-o mlaștină, înspre indienii tatuati în culorile războiului care păseau fantomatic prin lagună înspre ființele fantastice din fața lor, jumătate zei, jumătate oameni, în haine de fier, călare pe dihănii care nu aveau nume în mintea lor. Înainte de a fi deschise și citite, cărțile îi transmiteau un soi de instinct, o chemare care-l făcea să întindă mâna spre carte să o aleagă.

Într-o zi se trezi cu o carte în mână pe care nu știa dacă o citise sau o scrisese. Cartea avea pagini albe și un stilou între foi. Era o carte pe care o citise de câteva ori. Pipăindu-și perna umedă, Andrei își aduse aminte că în acea noapte plânse prin somn, dar această aducere aminte era ca și cum citise despre el însuși într-o carte că plânse.

Uitându-se mai bine la carte, Andrei citi cu atenție titlul ca și cum acesta ar fi ascuns misterul propriei existențe. Stupefiat silabisii cuvintele, urmărindu-le cu degetul pe copertă: Jurnal-de-dragoste. Andrei nu deschise însă cartea ca și cum ar fi citit-o deja sau ca și cum ar fi scris-o. Se gândi că mai bine ar înțelege-o dacă ar citi-o în vis.

Din pricina lecturilor trăite intens, Andrei niciodată nu putea răspunde precis la întrebarea în ce zi este astăzi. Trebuia să facă câteva exerciții de memorie. A, era luni pentru că avea cursuri la Universitate. Era marți pentru că avea o întâlnire cu un cerc de traducere. Era miercuri pentru că trebuia să verifice niște scenarii la Teatrul Dramatic... și de fiecare dată când făcea aceste exerciții de corectare a timpului își amintea că a uitat ceva important de făcut, lovindu-se cu palma în frunte. Duminica se ducea la biserică, dar înspre sfârșitul slujbei, pentru a-l ruga pe preot să-l lase în biblioteca episcopiei. Îi plăceau la nebunie cărțile de dogmatică. Într-o zi deschise catehismul catolic și citi despre căsătorii. "Biserica este de acord ca, pentru pricini prea mari, cei doi soți să stea pentru o vreme despărțiți dar ei tot căsătorii se vor numi până când unul dintre ei va muri."

Acest paragraf îi stârnea semnificații deosebite la fiecare lectură, astfel încât Andrei îl murmură ca pe o rugăciune pentru a afla până la urmă semnificația așteptată care ar fi trebuit cel puțin să-l umple de lumină. Uneori îl simțea ca pe un vers dintr-o poezie misterioasă tradusă dintr-o limbă străveche dispărută de mii de ani, căreia un arheolog îi dedicase întreaga viață pentru descifrarea câtorva cuvinte, alteori enunțul cădea înăuntru lui ca un perete de fortăreață asediată, ca o sentință

(continuare în pag. 33)

capitală asemenea unei lespezi peste un mormânt. "... pentru pricini prea mari, murmura Andrei fără să-și dea seama, se pot despărți oamenii, dar doar pentru o vreme, pentru că ei tot căsătoriți se vor numi, până când unul dintre ei va muri. " Ce frumos!, nespuse de frumos, își spunea Andrei ca și cum ar fi văzut cu ochii minții un concert de idei și metafore.

Dacă timpul suferea niște consecințe sensibile din pricina cărților, deasemenea spațiul avea un comportament neobișnuit. Era vibrant și surprinzător, aproape muzical. De cele mai multe ori, după colțul camerei, Andrei se oprea cercetând cu atenție în jurul său ca și cum s-ar fi așteptat la o ambuscadă. De fiecare dată camera de dincolo îl întâmpina cu decorul ultimei cărți citite. Chiar în acest moment pătrunde într-o sală de mese cu o masă lungă la capătul căreia stă o doamnă maiestuoasă, tocmai apucând un fruct dintr-o tipsie de argint, înconjurată de lumânări imperiale ca niște stalactite de ceară. Mobila camerei este acoperită de pânze albe înnegrite de timp și praf. Alături un valet veghează pedant în costumul de epocă gata să schimbe tacâmurile, atent la nevoile stăpânei. Când își recunosc mama, pereții camerei se învolumbură de parcă ar fi fost făcuți din mătase și în strălucirea primului val de satin, camera deveni mai mică și gri cât o bucătărie de ghetou.

Andrei își sărută mama zăpăcit, pentru că nu-și dădea seama dacă mama lui îl văzuse când deschise frigiderul executând lovitură de sabie. "Teoretic, ea era deja aici dar eu nu am văzut-o decât acum."

-Uneori cărțile, îi zise mama mestecând cu grijă o felie de măr, având dantura foarte sensibilă, fac mai mult rău decât bine.

-Da, zise Andrei căutând cafeaua care era exact în fața lui.

-Într-o zi ai să înțelegi că faci o greșală.

-Ce greșală? întrebă nedumerit Andrei sorbind lung din cafea, aproape jumătate de cană.

-Bei cafea ca o cămilă... greșeala e că ne tratezi ca pe niște cărți. Oamenii nu pot fi uitați pe un raft și deschiși doar când e nevoie. Într-o zi o să regreti. Eu nu știu când ai discutat ultima oară cu tatăl tău. Nu cred că l-ai îmbrățișat vreodată.

Surprins Andrei își privi mama de parc-ar fi primit din direcția ei o suflă direct în inimă. Ani de zile avea să-și amintească aceste cuvinte ca și cum ar fi enunțat o comandă la moarte. După douăzeci de ani, prinud de la fereastra din apartamentul său din Old Town, Swindon, își dădu seama că toate realizările, toate împlinirile, toate literaturile citite, toate cărțile scrise, renumele și cariera nu fac nici cât o ceapă degerată, dacă nu ți-ai îmbrățișat tatăl niciodată. Căutând în memorie ca un arheolog care sapă în jurul unor pietre, își aminti că tatăl său îl ridica în palmă în primele luni de viață după care îl săruta și-l îmbrățișa. Își amintea precis asta ca și cum ar fi fost ieri. Îmbrățișarea tatălui iradia căldură un val de iubire pură, necondiționată și plină de sacrificiu. Cu ochii minții, Andrei, bătrân fiind își strângea tatăl tânăr cu mâinile de prunc dar cu puterea adultului de acum. Îl îmbrățișa strângându-l între coaste, dizolvându-l în sânge, în puls, în inimă.

Acum însă în fața mamei, Andrei era preocupat de cartea care-l făcea să plângă noaptea prin somn. De fiecare dată când o citea, se trezea cu perna plină de

lacrimi, iar dacă întindea mână spre bibliotecă, oriunde ar fi întins mâna, în orice direcție, apuca această carte, camera lui înconjurându-l de cărți, dar nu de cărți cuminiți aranjate în rafturi, ci de maldăre amenințătoare de cărți, abrupte ca niște versanți pe care te cățeri cu dificultate în condiții extreme în care nici alpiniștii profesioniști nu rezistă prea mult.

Acum realiza de fapt că meditase îndelung asupra acestei cărți pe care o apuca imediat din maldărul de cărți tocmai pentru că adormea cu ea în mână. Fata din această carte avea o iubire atât de curată, o iubire pură ca apa unui izvor de pădure. Andrei realiză că sub nicio formă nu-și poate imagina o iubire mai frumoasă, o iubire nemăintănită în nicio carte citită, în nicio experiență trăită, în nicio existență posibilă. Ar fi fost un privilegiu să fie iubit de o astfel de fată și dacă ar fi fost iubit de ea, cu siguranță, această fată ar fi fost femeia pentru care s-a născut și nimeni altcineva. Iubind pe cineva nedemn care o înșelase cât putuse, cât se putea imagina mai precis, câștiga un aer tragic care-i făcea silueta și mai frumoasă. Cum de putuse să se îndrăgostească de un dobitoc cu sufletul meschin?

-Tu, mamă, ai scris vreodată un jurnal de dragoste?

Doamna Sultana ridică privirea spre flu plină de amintiri. Zâmbi.

-Am avut un caiet de amintiri când eram elevă, dar adunam rânduri scrise de colegele mele. Nu am scris niciodată un jurnal. Nu am scris nici măcar o scrisoare de dragoste. Am deschis ochii în tatăl tău și am rămas cu el toată viața.

-Am găsit un jurnal în casă, un jurnal de dragoste despre o fată care trebuie să ajungă în țară cu avionul și cum pune piciorul pe pământ, ea este hotărâtă să se căsătorească cu un tânăr. Am rămas uimit de frumusețea acestei fete, care până la urmă este plăsmuită din imaginație. Nu cred că mi-aș putea imagina o fată mai frumoasă, pentru că frumusețea ei se împletea cu înțelepciune, sensibilitate, blândețe și mai ales cu ... fidelitate, zise Andrei privind siluetele negre ale Combinatului Siderurgic de la fereastră. , ...dar tot în jurnal asta e scris că tânărul a înșelat-o cât a putut, cu nenumărate femei.

-Și cum era numită fata în jurnalul acela? Nu cumva Florina?

-Ba da, Florina. De unde știi?! întrebă stupefiat Andrei.

-În casa asta, tinere, există un singur scriitor. Un scriitor în familie este suficient. Jurnalul este al tău și spune adevărul. Mai degrabă mi-aș număra părul din cap, decât să număr câte femei ai adus în camera ta. Ai chinuit fata asta zece ani. Acum e momentul adevărului. Știu că trebuie să vină pentru că tu ai cerut-o de soție.

-Stai puțin, zise Andrei cu ochii cât farfuriile, amintindu-și abia acum de iubita sa

(continuare în pag. 34)

Florina ca un șuvoi de imagini care curgeau prin creierul lui ca printr-o conductă, ar trebui să mă căsătorească cu ea sau nu? Dacă am înșelat-o cu atâtea femei, poate c-ar trebui să-i spun adevărul sau... oricum ar fi, oricum le înșelăm pe toate?! Tu ce spui, mamă, întrebă fiul aproape șoptit, de parcă s-ar fi temut să nu fie auzit de altcineva în afară de mama sa, care doar ea, ar fi putut să-i păstreze taina.

-Nu mă întreba pe mine, zise doamna Sultana simțindu-și fiul pregătindu-se să devină o fântână arteziană de lacrimi. Vorbește cu Dragoș, el este prietenul tău. Cred că el știe mai bine.

-Dragoș?! întrebă Andrei căutând disperat în memorie, pentru că simțea că Dragoș este singurul său prieten. Unde-l găsesc?

-Du-te pe faleză. O să dai tu de el. Vai de capul tău, fiule, tu nu știi cum te cheamă nici cu buletinul în mână. Degeaba ai făcut atâtea studii, dacă ești mai prost decât un handicapat. Știi unde-ți este buletinul?

-Buletinul, exclamă Andrei privindu-și derutat camera ca o avanlanșă de cărți. Își găsi buletinul sub calorifer, după ce aruncase câteva valuri de manuscrise într-o parte. Zâmbi punându-și buletinul în buzunarul cămășii la piept. În fond în această dezordine existau totuși câteva repere, iar cel mai important era instinctul. Din instinct ajunsese la buletinul de sub calorifer, gândi Andrei zâmbind, când de fapt el găsise buletinul din întâmplare.

Andrei ieși pe faleză bucurându-se ca în fiecare dimineață de priveliștea munților îndepărtați ai Dobrogei, albaștri și piperniciți sub presiunea timpului. De fiecare dată când îi privea, Andrei simțea prezența lor de la începutul lumii. Munții îi dădeau multă energie. Așteptau calmi la orizont asemenea unor santinele de parcă ar fi păzit o comoară. O frântură de blues destrămată din cea mai înaltă terasă de pe faleză îi aduse în minte, minunata prietenie cu Dragoș care era împreună cu Uca de mai bine de zece ani. Muncea în bar alături de Uca cel puțin 12 ore pe zi, apoi ajungea acasă și petrecea alături de iubita lui restul de timp rămas. Era un cuplu perfect.

-Da, sigur, el îmi poate spune ce trebuie să fac. Răspunsul lui va fi arbitru, își zise Andrei, îmi va fi de ajuns pentru că Dragoș și cu Uca fac un cuplu model. Nimeni din oraș nu și-i poate imagina decât împreună.

-Dragoș, zâmbi Andrei văzându-și prietenul în spatele barului.

-Andrei, îl salută Dragoș schimbând muzica, întâmpinându-l cu un blues de B.B. King.

-Trebuie să mă ajuți, am o mare problemă, îi zise Andrei, dar Dragoș nu-l auzi având o grămadă de treburi de făcut fiind atent la tot ce se întâmplă pe terasă, la comenzi, la bonurile de marcaj lăsate de chelneri, la melodii, la mesele de curățat...

-Hei, ce problemă ai? îl apucă Dragoș de cot, văzându-l pe Andrei pregătindu-se să plece dezamăgit.

-Am găsit un jurnal de dragoste în casă...

-Așa, și?

-Este despre mine și despre Florina. Cum ajunge în țară trebuie să ne căsătorim.

-Și ce e rău în asta? Ești împreună cu ea de mai bine de zece ani. Poate ar fi timpul să vă căsătoriți.

-Problema e că în jurnal scrie că am înșelat-o cât

am putut, cu o grămadă de femei. Cred că am înșelat-o cu cel puțin trei femei pe săptămână numai anul trecut.

Dragoș lăsă capul în jos.

-Marea mea problemă e de fapt o dilemă. Ori ar trebui să-i spun adevărul și să ne despărțim, sau, ori nu-i spun nimic și mă căsătorească cu ea, pentru că oricum le înșelăm pe toate, întrebă Andrei privindu-și prietenul exact în ochi și cum îl privi pe Dragoș văzu cum prietenului său i se schimbă culoarea ochilor și Andrei simți că prietenul său se pregătea să-i spună o minciună sau oricum ceva oarecare, ceva care oricum nu are nicio legătură serioasă cu problema sa.

-Bună Andrei, îi zise Uca apărută deodată în spatele lui Dragoș. Pui și tu numai întrebări existențiale. Poate ar trebui să-l întrebi când nu sunt eu de față. Dacă ar fi singur, poate ți-ar spune adevărul.

-Eu cred c-ar trebui să rămâi cu ea, îi zise Dragoș aplecându-se spre Andrei punându-i în față un Submarin, care era de fapt o halbă de bere neagră pe fundul căreia plutea un păhăruț de *tequila*. Andrei se așeză la o masă pe terasă trist, meditănd la cuvintele prietenului său care, dându-i acest răspuns îi spuse și ceva despre cuplul său care nu mai era atât de perfect cum îl concepea Andrei ca pe un bulgăre de diamant. După câteva Submarine Andrei era mai nehotărât ca niciodată, dar oricum nici nu mai conta pentru că se îmbătase și trebuia să ajungă acasă.

Coborând împletit de pe terasă, învăluit în muzica de blues, bluesul care-l aducea de departe pe această terasă înaltă de pe faleză, cum aduce rutul un cerb în poiană, Andrei găsi un cerșetor cu o sticlă într-o pungă. Abătut, profesorul de literatură își desfăcu șireturile de la ghețe și i le dădu cerșetorului care-i întinse sticla. Bând din sticla din pungă se bucură de gustul neașteptat de proaspăt al rachiului de țară și nu o lăsă din gură decât după ce aproape o dădu gata. Cerșetorul se uită lung la el hlizindu-se. Ca să-i mulțumească cerșetorului, se căută prin buzunare, dar nu găsi niciun ban. Privindu-și ghețele, dinaintea cerșetorului vru să le ia înapoi, dar beția îl împinse deodată într-o parte, astfel încât își zise c-ar fi mai bine să se ducă spre casă. Deodată realizează că instinctul îl ajută și-l îndreaptă pe strada care trebuie, paralelă cu faleza Dunării, strada Tecuci care tăia orașul în două ca o lovitură de satâr.

-Dar unde vă duceți, domnule profesor? auzi deodată și Andrei se opri complet derutat pentru că fără știe, poate din instinct, intrase într-o pizzerie.

-O, domnule Istrate, zise Andrei ferindu-se de lumina intensă a unui neon.

-la loc profesore, îi spuse dl. Istrati, încercând să-l orienteze în spațiu pentru că Andrei privea ciudat spre mâna patronului.

Domnul Istrati îi privi înțelegător picioarele goale. Apoi fără să-l întrebe nimic îi oferi o țigară.

-Am suferit mult azi, făcu Andrei aprinzându-

(continuare în pag. 35)

și țigara. Am citit un jurnal de dragoste. Eu citesc intens, domnule Istrati.

-Așa, și? zise domnule Istrati, întrebându-l mai mult să nu adoarmă cu capul pe masă.

-Și în jurnalul acesta era vorba despre o fata atât de frumoasă, atât de... fidelă, atât de, cum să vă spun, atât de ... femeie.

-Nu cumva pe fata asta o chema Florina?

-Ba da, Florina o chema. Cum ați ghicit?

-Poate nu știai, dar în oraș lumea când o vede pe Florina se gândește la tine, iar cei care te văd pe tine, se gândesc la ea. Sunteți cred că mai bine de 7 ani împreună... poate chiar mai mult. De șapte ani am deschis eu pizzeria.

-De fapt de zece ani.

-Dar parcă trebuie să vină în oraș. M-ai invitat la nuntă.

-La nuntă?! șopti Andrei Patraș stupefiat privind spre domnul Istrati care fuma atât de calm. De fapt jurnalul acesta, domnule Istrati, este, se pare, scris de mine. Problema este că în jurnal scrie că am înșelat-o de câte ori am avut ocazia, ca un nemernic. Mă gâdeam să-i spun totul, dar nu știu...dacă oricum ar fi, oricum le înșelăm pe toate, la modul involuntar vorbind, poate că nu ar trebui să-i spun. Poate m-am îmbătat... văd că aveți două verghiete pe deget.

-Da, zise calm domnul Istrati ridicându-se să schimbe muzica.

-Vă place Dan Spătaru?

-Dan Spătaru, spuse domnul Istrati trăgând nostalgic din țigară, este Frank Sinatra al românilor.

-Zău? îl comparați cu Frank Sinatra?

-Da, dar comparația este zdrobitoare... pentru Frank Sinatra, preciză zâmbind domnul Istrati... Prima verghietă este de la nuntă.

-Iar a doua?

-A doua este de la nunta de argint.

-Au, asta înseamnă că sunteți căsătorit de...

-25 de ani.

-25 de ani?! Și v-ați înșelat vreodată soția?

-Niciodată, zise domnul Istrati trăgând cu sete din țigară privindu-l pe Andrei ca și cum nici nu s-ar fi așteptat la o astfel de întrebare.

-Niciodată?! șopti Andrei cu umbre de lacrimi în ochi și cuvântul "niciodată" se ridică vibrând în aer ca o sabie

-Ei, orice om a avut în viață câte o aventură, zise domnul Istrati zâmbind isteț, îndepărtând cu fumul de țigară o muscă scâitoare.

-O aventură!! făcu Andrei cu ochii mari. Așadar ați avut și dumneavoastră o aventură, întrebă Andrei nespun de trist.

Domnul Istrati lăsă privirea în jos recunoscând, dar lui Andrei gestul i se păru insuficient. Domnul Istrati însă închise pizzeria și din mașina lui de teren îl întrebă pe Andrei ceva, dar Andrei refuză dând din mână.

Deodată se trezi în strada Brăilei luminată intens de soarele care se urca neglijent pe faleza înaltă ca un adolescent obraznic cu skateboard-ul pe zidul unei secții de poliție.

Se trezi salutând un profesor și când se uită mai bine la cel pe care-l salutase era chiar profesorul său de

literatură față de care Andrei avea un respect nespun, aproape sacru.

-Poți să-mi faci o favoare, Andrei? întrebă pe un ton neașteptat de grav profesorul.

-Sigur că da, zise Andrei, domnule profesor, pentru dumneavoastră aș face orice. Dar...zise Andrei privindu-și picioarele desculțe, nu vă deranjează dacă sunt descălțat și dacă azi-noapte cred, că am băut prea mult.

-Nu asta este important, important este dacă ai buletinul la tine.

-Buletinul, exclamă Andrei bătându-se important cu mâna în piept, amintindu-și cât de ușor își găsise buletinul sub valul de manuscrise chiar sub calorifer, sigur că da, buletinul îl am.

-Atunci vino cu noi, zise profesorul împingându-l într-o sală de tribunal.

Încercând să observe mai bine sala pașilor pierduți, Andrei se trezi într-o cameră în care așteptau un judecător și un grefier și din instinct se așeză pe o bancă încercând să găsească o poziție comodă. Privindu-i pe profesor și profesoară cum înaintea spre el, judecătorul zâmbi pentru că îi cunoștea pe cei doi. În tinerețea lui chiar iubise această profesoară de istorie, probabil, dar nu era sigur, poate preda geografie, iar acum după atâția ani, când toată lumea se pregătește să se bucure de roadele vieții, cei doi voiau să se despartă. Oricum cuplul celor doi profesori era foarte cunoscut în oraș, un fel de reper al turismului local, un canon de spiritualitate pentru cei care vor o viață de cuplu, de aceea Andrei deveni deodată foarte atent la tot ce se întâmplă.

După ce examină buletinul martorului, judecătorul înmână celor doi câte un formular, spunând:

-Astăzi este mult mai simplu. Vocea metalică a judecătoreului ca de ceasornic fără să pună accent pe niciun cuvânt ca și cum oricare era la fel de important, lovi pereții făcând mobilierul sălii de judecată să vibreze. Trebuie doar să semnați acest formular și să scrieți un motiv.

Ușor iritat îl privi pe grefier care aștepta să noteze ceva. Grefierul întoarse privirea judecătorului, după ce, privind cu reproș spre cuplul profesorilor, dădu din cap iritat privindu-și ceasul.

-Ce fel de motiv? întrebă deodată profesorul după ce citise atent formularul, ridicând capul și Andrei tresări simțindu-și profesorul foarte emoționat ca în zilele în care avea inspecție.

-Poate fi orice motiv, oricare, răspunse judecătorul ridicând din umeri. Ar putea să fie și un motiv neadevărat... Când pronunță cuvântul neadevărat sala îi dădu un ecou nefiresc și judecătorul privi spre intrare ca și când dincolo de ușă era cineva care asculta ședința. Ne trebuie un motiv oarecare, este în fapt o formalitate.

-Eu nu pot să pun niciun motiv, zise profesorul, arătând formularul. Îmi iubesc soția și acum, o respect, am fost cu ea de când am terminat liceul. Am trecut împreună prin atâtea încercări în timpul războiului. Am fost închis în lagăr și soția a

(continuare în pag. 36)

continuat să mă aștepte fără nicio veste de la mine.

-Da, nici eu nu pot să scriu niciun motiv, zise deodată profesoara, chiar în momentul în care judecătorul își pierduse răbdarea. Când m-am căsătorit, nimeni nu m-a întrebat de niciun motiv, spuse profesoara privind-l pe judecător direct în ochi, iar judecătorul dădu înapoi ca în fața unei pietre, căutând un sprijin înspre direcția grefierului. L-am iubit, zise profesoara clar ca o actriță pe scenă și l-am respectat toată viața. Dacă aș începe viața din nou, l-aș alege tot pe el ca soț. Nu mi se pare corect să scriu vreun motiv chiar și unul formal fiind. Nu mi se pare corect.

Fața judecătorului deveni purpurie. Îi cunoștea foarte bine pe amândoi. Era sigur că asta o atrăsese la acest bărbat pipernicit care preda literatura, tocmai natura lui dilematică și pasiunea pentru paradoxuri.

-Să ne înțelegem, zise deodată judecătorul simțindu-și fălcile ridicându-se la nivelul ochilor, aici este un tribunal, nu este un curs de speculații. Dacă nu scrieți pe formular un motiv, nu vă divorțez și dacă nu vă divorțez eu, nu vă divorțează niciun judecător din această țară.

Tăcerea deveni în sală sufocantă. Andrei aruncă o privire disperat spre fereastră ca și cum ar fi căutat o fântână arteziană. Profesorul privea într-un punct încercând să-și adune ideile. La un moment dat ridică bărbia așa cum făcea când își începea cursurile în amfiteatrul liceului și spuse:

-Ne-am schimbat, domnule judecător și judecătorul se gândi dacă acesta ar fi putut fi un motiv potrivit sau nu de trecut în formular.

Andrei ieși din sala de judecată aproape transpirat. Sări val vârtej din tribunal ca dintr-o barcă umplută pe jumătate cu apă și găsi un grup de prieteni care-l împinse spre faleză. Unul dintre prieteni îi prezentă o fată dar Andrei era distrat. Privind trăsăturile slave ale blondei din fața lui care-i zâmbea promițător, își aduse aminte de catehismul catolic și exclamă:

-Cum adică să se schimbe? Dar nu au voie să se schimbe. Nu le dă nimeni dreptul ăsta. Apucându-și bărbia își privi intens picioarele goale să înțeleagă mai bine adevărul, apoi întâlnind privirea derutată a tinerei, încercă să revină asupra prezentului. Tânăra din fața lui îi apărură deodată ieșind ca dintr-un meci de tenis învingătoare și atletă cu o fustă mini învolburându-se în jurul unor șolduri atent lucrate la sală. Cu gura căscată, șopti spre tânără:

-Tu ești din Ucraina?! Ești frumoasă ca fiica unui cazac din Zaporoje. Nu știu de ce, alături de tine simt că pășesc printr-o odisee, zise Andrei apucând-o de mână.

-Eu mă simt ca într-un jurnal de dragoste.

-Nu mai spune!, făcu Andrei stupefiat privind fluviul deschizându-se plin de speranță în fața lui ca o carte. Jurnal de dragoste ziceai? Întrebă deodată preocupat dacă ar trebui să-i spună și ei istoria cu iubita sa care trebuie să ajungă pe aeroport. Evitând un cuplu mai în vârstă, se trezi atingând cu pieptul sânul blondei, zărindu-l dintr-o parte cum saltă în tricou și tânăra îi răspunse luându-l de gât. Tânăra de mult să se plimbe cu poetul acesta pe faleză.

Marius ZAHARIA

Bastoane de iarnă pentru jandarmi

De ieri, jandarmeria dintr-o țară vecină a fost dotată, în premieră, cu bastoane de iarnă (iarăși ne-am făcut de rușine, rămânând la coada Europei, cu toate că au fost ceva promisiuni în campania electorală).

Karel Sapek, apărător al legilor, hotărârilor și ordonanțelor de guvern în satul Postava, povestește:

- Suntem foarte bucuroși de darul primit, parcă a venit mai repede Ziua Mondială a Sănătății. În plus, cele de vară se casau pe frigul acesta, încât îi puteam zgâria pe bieții oameni. Le-am primit noi primii, pentru că sunt conflicte între localnici după Festivalul de Film de la Cannes. Mulți nu au fost de acord cu juisarea, pardon jurizarea. Alt argument e că au fost testate doar pe animale.

- E adevărat, am ales pentru a vedea calitatea bastoanelor pe oamenii vânjoși de la țară, care nu cad cu una cu două. Nu se compară un tinerel pipiriu de la oraș cu bătrâne de 60-80 de ani, ne-a declarat un șef al jandarmeriei.

S-a constatat clar superioritatea acestor bastoane la temperaturi sub -10 grade. Singura chestie este că, pentru sporirea eficienței, lovitura trebuie să prindă măcar puțin zona feței.

Bovuvil Drda, protestatar înrăit, recunoaște:

- Da, se cunoaște diferența! Aveam trei perechi de izmene pe mine și tot m-a săgetat. E bine și pentru jandarmi; nu mai trebuie să te lovească de zece ori, de ziceai că-și dau duhul - acum din două trei bastoane miroși pământul. În plus, unii dintre ei le-au vândut pe băutură, așa că ultima dată mi-au cerut cârja ca să mă bată cu ea.

Și mătușa Jaroslava e de acord:

- Dragul mamei, dor așa de rău că, dacă te înhamă la o căruță, din câteva bastoane o scoți din șanț.

Fuga lui Iona

Ion TUTUNEA-HERCINICUL

ÎN SERTARELE MEMORIEI

Țărmii visează epave de corăbii împovărate de legende
se adună în mine veacuri prăfuite în șir indian
caravane de ore sapă pe frunte fortificații
Cuvintele-mi sunt straie luminescente care-mi
dizolvă trupul preschimbat în arsură –
rană mustindă viermuitoare de năluci rânduie
în șir indian – caravane de ore săpând
pe frunte tranșee într-o risipă de galben
împroșcată în sfințenia aureolei unde se profilează
din prăpastii orbitoare iscate fantezii
dezlegate din amnare de fulger...

Întunericul spumos e o crispăre încrâncenată
din care vedem ugerul lăptos conținut în Calea Lactee –
fluturi luminoși striviți de șenila clipei necruțătoare
pe tăpile cerului lipiți – un noroi lipicios de obsesii
ascuns în sertarele memoriei...

TĂCUTE LUMINI

Tremură cutremurat văzduhul într-o șoaptă nocturnă
destrăbălată în liniștea de cimitir înstăpânită peste
adieri de cuvinte unde plugărește prin sentimente
brăzdarul
albastrelor incandescențe din sclipățul minții...
Pe o frântură de stea melancolia bocește proaspeți
meteoriți
din adâncuri de cugetare la nedezvăluite răscruci.

Se înprospătează catapeteasma visării din
cadavrul unui sentiment înjunghiat de cuțite de
tăcute lumini împurpurând asfințitul

PENDULARE-N PUSTIU

Pendulez de-a lungul strigătului în pustiu
cu durerile de cugetări amare împlânzite
las periferia burgului provincial lângă speranțe decapitate
și destine înfrânte stupid precum Labiș împins
în eternitate de ghearele păsării cu clonț de rubin

Timpurile mele înrourate înrădăcinate în ciulini plutitori
înțepători precum nevoia de libertate deplină a
pescărușului devorator de înălțimi nebănuite
plânse în țipete sfâșietoare
până adâncurile deplinei liniștiri...
... și Eu... pendulez de-a lungul strigătului în pustiu...

SURÂS ÎNFLORIT

Atâția circari înveșmântați în porunci fremătătoare
rostit pe limba credinței universale în
pepiniera de vise unde îndrăznim să renaștem
neînchipuit de frumoși ireali

precum străvezimea fantasmei din glasul
privighetorii ucise de nostalgia pădurii incendiate
dunga orizontului meu mișcătoare
hrănește o mare dumnezeiască speranță unde
ironic terorizând nepătrunsul
înflorește surâsul...

RĂBOJ SCHINGIUIT

Întotdeauna am fost răbojul chinuit încrustat de
nădejdi
care îmbătrânit capătă gust de înveșnicire pe lungile
coridoare împrăștiate prin labirinturile lumii parșive
ispititoare ca niște enigme încarcerate în
indescifrabile
semne scrise pe spasme de vânt încrețite și reci

Ne sunt corăbiile piraterești în apele amintirii
naufragiate
ne hlizim caricaturizați la chipurile noastre grotești
zugrăvite în icoane ieftine care traversează
aburii credinței definind reavănu primăverii
din tâlcurile anotimpurilor

INVITAȚIE

Poftește Doamnă de pescăruș rogu-Te
sfășie-mi văzduhul gândirii
descojește-l de stele și
află-mi miezul preschimbărilor toate
lumina albă din crini înflorește dogoritoare drogantă
dără de melci cerșește prelungirea drumului târât
pe pielea salcâmlor printre spinii usturători...
Un prezent îmi este început nemilostiv de rană
răscoaptă
desprinsă din ștreangul nerostitelor mele cuvinte
întoarse înapoi ca un bumerang de sunete
biciuitoare...

Mă mângâie alinătoare prin plete
degetele eternității discrete...
despică în două Cineva: moarte și viață
iar moarte iar Altfel de Viață... Haos total...
În lăstărișul de idei răzlețe
printre potrivnice înstelări
prinde potrivnice rădăcini magnolia melancoliei...

Ana-Maria CHEȘCU

Documente consulare franceze – consulul francez Wiet (1885-1896)¹*Consulatul Franței la Galați**Direcția Serviciilor Comerciale și Consulare**Sub direcția Afacerilor Consulare*

Galați, 18 Februarie 1885

Domnule Ministru,

Am onoarea de a o informa pe Excelența Voastră de decesul domnului Schmierer, Consul al Țărilor de Jos în reședința mea. Bogoz Effendi, Cancelar al Consulatului General Otoman din Galați, a fost numit vice-consul la Giurgiu; acest ultim post s-a aflat, până în prezent, sub protecția unui Consulat.

În acest moment, Bogoz Effendi interimează Consulatul de la Brăila, al cărui titular este în concediu. Maxim Effendi, Consul General al Turciei la Galați, vine să primească gradul de comandor la sugestia celor din Medgidia. Mă bucur să primesc vești de la acest coleg, cu care mă găsesc în cele mai bune relații.

Dl. Percy Sanderson, Consul General al Angliei, delegat în Comisia Europeană a Dunării, este plecat în concediu pentru o perioadă de șase săptămâni; în timpul absenței sale, funcțiile au fost gerate de către dl. Vecheray, vice-consul.

Vă rog primiți omagiul respectului pe care-l port.
Wiet către Jules Terry.

*Microfilme Franța, rola 291, f. 22-23.**Consulat de France à Galatz**Direction de Services Commerciales et Consulaires**Sous Direction des Affaires Consulaires*

Galatz, le 18 février 1885,

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur d'informer Votre Excellence du décès de M. Schmierer, Consul, négociant de Pays Bas, en ma résidence². Boghoz Effendi, Chancelier du Consulat Général ottoman à Galatz, a été nommé vice-consul à Giurgewo; ce dernier poste était, jusqu'à présent, le siège d'un Consulat.

En ce moment, Boghoz Effendi remplit l'intérim du Consulat de Braila, dont le titulaire est en congé.

Maxim Effendi³, Consul Général de Turquie à Galatz, vient de recevoir le grade de commandeur dans l'ordre du Medjidich. Je me suis empressé du compliment ce collègue, avec lequel je me trouve dans les meilleurs termes. M. Percy Sanderson⁴, Consul Général d'Angleterre, délégué à la Commission Européenne du Danube, vient de partir en congé de six semaines : durant son absence, ses fonctions seront gérées par M. Vecqueray, vice-consul.

Veuillez agréer l'hommage du profond respect avec lequel j'honneur d'être.

Monsieur le Ministre de Votre Excellence J. Wiet
câtre Jules Terry.

Microfilme Franța, rola 291, f. 22-23.

Certificat de origine și sănătate

Subsemnatul, medic veterinar în orașul Brăila, certifică faptul că o cantitate de 60 de boi și două oi, aparținând dlui Zernan ce dorea să le transporte în Franța, au fost găsite, în urma vizitei efectuate la Brăila, în perfectă stare de sănătate. Aceste capete de animale provin, după actele găsite în regulă, din comuna Tecuci, district unde nu există nici o maladie contagioasă pe o lungime de 20 de kilometri. Presentul certificat a fost eliberat după instrucțiunile relative la transportul animalelor pe apă azi, 22 august, anul 1886, la Brăila.

C. Mantu.

Certificat d'origine et santé

Le soussigné, médecin vétérinaire de la ville de Braila, certifie qu'une quantité de soixante-dix bœufs et deux moutons, appartenant à M. Zernan, qui veut le transport en France, ont été trouvés, à la visite effectuée dans la commune de Braila, en parfaite santé. Ces bestiaux⁵ proviennent, avec des actes en régle, de la commune de Tecuciu, district qu'il ont séjourné au-delà de trente jours et dans cette localité aussi bien qu'aux environ dans un rayon de 20 Kilomètres il n'existe aucune maladie contagieuse, épizootique. Le présent certificat a été délivré suivant les instructions relatives au transport des bestiaux par eau aujourd'hui, le 22 Août, de l'année 1886, à Braila. Le médecin vétérinaire de la ville de Braila.

No. 115. C. Mantu.

Microfilme Franța, rola 291, f. 459.

¹ Traducerile sunt făcute, considerăm noi, cu bun simț. Pentru cei care doresc o traducere mai bună, le recomandăm un traducător specializat.

² Verificat informatiile.

³ Numit la 8 martie 1882.

⁴ Consul de carieră.

⁵ Bestiaux, capete de animale.

În tandră audiență

Ioana IACOB

INCIDENTUL

INCIDENT ~e S.n. Întâmplare neașteptată (și neplăcută), dificultate care survine în cursul unei acțiuni.

La ora 9pm conduceam spre casă pe una dintre străzile lăturalnice ale orașului. Prefer străzile astea pentru că aglomerația din centru mă sufocă și așa am timp să văd și altceva decât blocuri. La 2 străzi de casa mea am văzut mai multe mașini de poliție. Toată lumea încetinește, așa că am aruncat un ochi să văd ce se întâmplă. Poliția începea să delimiteze aria cu bandă reflectorizantă. *Incident! Nu treceți!*, cam asta scria pe bandă. Pentru prima dată am gândit ce scria acolo. **Incident**, ce mod detașat de a descrie o crimă sau un accident. Ca și cum nu ar afecta pe nimeni. Un mic incident care nu schimbă nimic mai mult decât familia implicată. Comunitatea își reia activitatea după puțin timp. Locuitorii orașului uită. Așa de simplu. Dar am simțit că nu pot să mă detașez așa de ușor de acel incident. Era cum acea persoană a intrat în mașina mea și stătea pe bancheta din spate, uitându-se la mine. Am ajuns acasă și, fiindcă nu am soție și copii, am putut să mă concentrez mai mult asupra ce s-a întâmplat. La televizor nu era nicio știre despre ce s-a întâmplat așa că am căutat pe Internet articole. Un singur ziar a scris despre ce s-a întâmplat. Victima a fost John Baker, de 26 de ani. Am simțit cum capul stă să îmi plesnească, iar corpul mi se îngreunează.

Mă numesc John Baker, am 26 de ani și azi am trecut prin fața unei scene a unei crime.

Am aflat că victima a fost la același liceu ca mine și la aceeași universitate. În copilărie am stat pe aceeași stradă – el la numărul 6, eu la numărul 8 –, dar nu l-am văzut niciodată. Nici măcar o amintire, nimic. Bunica lui și bunica mea au fost surori vitrege, dar mama nu mi-a povestit niciodată nimic despre asta. Am sunat-o, dar nu a răspuns. Am mai sunat-o o dată, mai pe seară. A răspuns o vecină. Mi-a spus că mama a suferit un atac cerebral și a murit. Mi-a spus să vin cât pot de repede. Fratele meu era deja pe drum. Nu era posibil așa ceva.

Azi mama a murit și era singura care putea să îmi spună cine era acest John Baker.

După ce m-am întors de la înmormântarea mamei, am continuat cercetările. Am descoperit că acest John Baker a fost mereu înaintea mea cu două unități: s-a născut cu 2 zile înaintea mea, în copilărie stătea la o casă cu 2 numere înaintea mea, acum stătea la 2 străzi distanță de mine, a avut o medie cu 2 sutimi mai mare decât a mea, a fost angajat cu 2 zile înaintea mea, iar lista poate

să continue. M-am întrebat ce s-ar fi întâmplat dacă John ar fi fost plecat de acasă în ziua morții sale, oare eu aș fi fost ținta criminalului? Incidentul ăsta părea să mă includă din ce în ce mai tare.

Eu și John Baker avem un destin asimptotic.

M-am întâlnit cu un prieten foarte apropiat care din întâmplare este și matematician și i-am povestit ce s-a întâmplat. *Parcă ați fi niște numere prime gemene*, a spus. *Niște ce? Niște numere prime gemene. Sunt două numere prime ce diferă prin două unități. Spre exemplu 3 și 5, 5 și 7, 137 și 139.* Problema asta începea să îmi macine șira spinării, să mă aducă la o disperare pe care nu am simțit-o niciodată. Numere prime gemene devin din ce în ce mai rare. Am început să cred că liberul arbitru nu are nimic de a face cu asta. Că totul e dirijat de o forță mult peste puterile mele de înțelegere. Dar trebuia să aflu mai mult. Informațiile pe care le aveam nu mă mulțumeau. Trebuia să fie mai mult de atât.

Eu și John Baker suntem două numere prime gemene.

Sunt John Baker. Am 68 de ani. Lumea se învârte în jurul unei probleme. Dacă John Baker a existat cu adevărat. Dacă eu i-am continuat viața.

(urmare din pag. 15)

foarte bine! Acest rezultat înseamnă foarte mult, știind cu cine am concurat. Strigăte de bucurie, urale, aplauze.

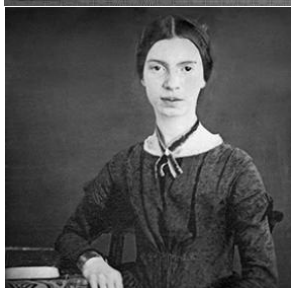
Ajungem târziu la Vișeu de Sus. Obosiți, dar bucuroși. Suntem așteptați în fața Casei de cultură de mulți oameni. La aflarea rezultatului, suntem aplaudați, felicitați. În anii '60 ai secolului trecut, numai instituțiile aveau telefoane, iar la Casa de cultură nu rămăsese nimeni de serviciu.

După mulți ani, tata m-a întrebat dacă îmi mai amintesc de fetița aceea care a fost cu noi la Satu Mare. Îmi aminteam, dar nu am ținut legătura.

- Anuța s-a împrietenit cu cei din orchestră, cu soliștii și, împreună cu formațiile de folclor, a ajuns în mai multe țări din Europa. Știi că aveau un spectacol cu obiceiurile de nuntă.

- Mă bucur pentru ea. O fetiță simplă, o țigăncușă talentată, care și-a văzut cu ochii visul de a cânta pe scene adevărate. Eu am rămas o amatoare, pasionată de muzică. Dar nu-mi pare rău că m-am dedicat școlii. Matematica e la fel de frumoasă. Și nici ea nu e pentru oricine.

Emily DICKINSON

De număr, socotesc întâi poezii

De număr, socotesc întâi poezii,
Pe urmă soarele și vara,
Iar după vară, cerul -
Și asta ar fi tot.
Însă de recapitulez,
Poezii par să le cuprindă toate -
Pe ceilalți spectacolul nu prea-i interesează.
Spun, deci, poezii – și-nțeleg tot ce e viață.
O vară ține pentru ei întregul an,
Și pot crea atâtea soare cât știe cerul să cuprindă,
Iar dacă cerul, în sfârșit,
Ar fi așa frumos pe cât l-au prevestit poezii,
Celor ce cred într-înșii
Le va fi-ndreptățit și visul trecător,
Spre binecuvântarea lor.

(Traducere de Margareta Sterian)

Întâi râvnești plăceri

Întâi râvnești plăceri,
Apoi trai lin; și-apoi
Acele leacuri mici
Care răpun durerea;

Și-apoi, să poți dormi;
Ș-apoi (de va dori
Așa Inchizitorul)
Să poți muri cum vrei.

(Traducere de Tudor Dorin)

Pentru frumos m-am stins

Pentru Frumos m-am stins, și-abia
M-au dus la groapă, când,
Vecin, un mort pentru-adevăr
Mi-au pus lângă mormânt;

El mie, blând: „De ce-ai murit?”
„Pentru Frumos”, i-am spus;
„Și eu, la fel, pentru-Adevăr;
Frați suntem”, mi-a răspuns.

Așa, ca două rude, noi
La vorbă ne-am întins
Până ce mușchiul ne-a cuprins
Și numele ne-a șters.

(Traducere de Tudor Dorin)

Nebune nopți

Nebune nopți!
De te-aș simți,
Nebune nopți
Somptuase-ar fi!

Zadarnic vânt
Inimii-n port,
Harta s-a dus,
Compasu-i mort.

În rai - vâslire,
Pe mări, pe val!
În noaptea asta
Fii-mi tu mal!

(Traducere de Maria Banuș)

C-un brâu încinse viața mea

C-un brâu încinse viața mea.
Din copci sună a plâns.
Apoi măreț el s-a-nturnat
Și veacul meu l-a strâns,
Grav, ca un domn ce-ar fi primit
Hrisov de împărat.
De-atunci sunt nour printre nori,
Un lucru închinat.
Nu prea departe totuși ca
Să vin să robotesc,
În jurul horei celorlalți;
Ici-colo să zâmbesc,
Acelor vieți ce-o clipă stau,
Și-o văd pe-a mea, și-o cheamă -
Chemări - știi pentru cine-n veci,
N-aud, nici iau în seamă?

(Traducere de Maria Banuș)

Nu-mi spune curcubeul

Nu-mi spune curcubeul:
Sfârșită-i Vijelia.
Mai mult convinge însă
Decât Filosofia.

Din For se-ntoarce Floare mea -
Îmi spune tot ce nici
Un Cato n-ar fi dovedit:
Sunt *păsările*-aici!

(Traducere de Veronica Porumbacu)

Natura - uneori usucă un lăstar

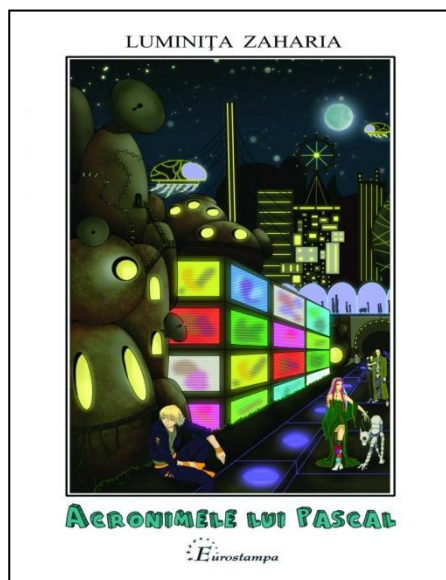
Natura - uneori usucă-un lăstar -
Alteori - scalpează un Arbor -
Norodul său Verde - atunci când moare -
El poate fi martor -

Despre alte-Anotimpuri - Foile Moarte
Vorbesc - fără zarvă orală -
Noi - ființe cu suflet - mai des răposăm
De-o moarte - nu la fel de vitală -

(Traducere de Veronica Porumbacu)

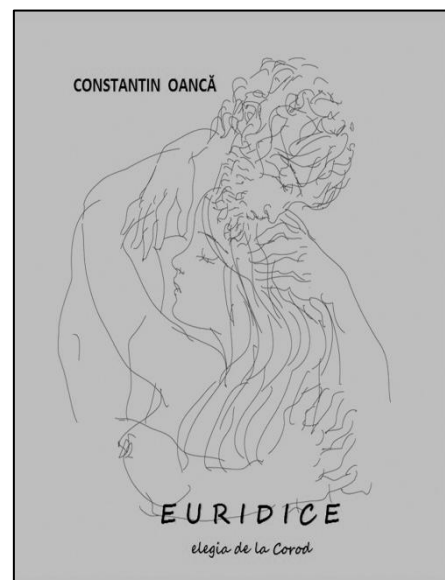
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

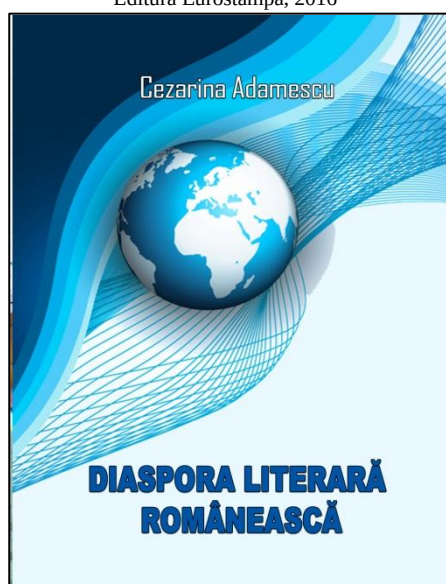
Luminița Zaharia – Acronimele lui Pascal
Editura Eurostampa, 2016

Coriolan Păunescu – Planetă liberă și sumbră
Editura InfoRapArt, Galați, 2016

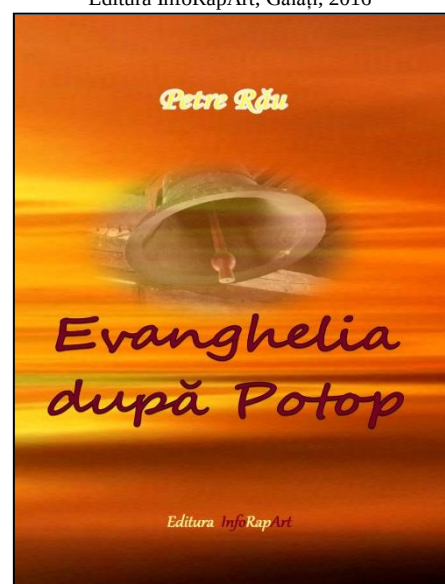
Constantin Oancă – Euridice
Editura InfoRapArt, Galați, 2016

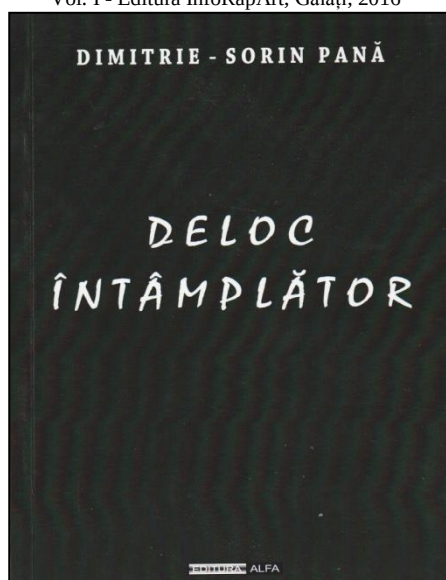
Cezarina Adamescu – Diaspora literară românească
Vol. I - Editura InfoRapArt, Galați, 2016

Cezarina Adamescu – Diaspora literară românească
Vol. II - Editura InfoRapArt, Galați, 2016

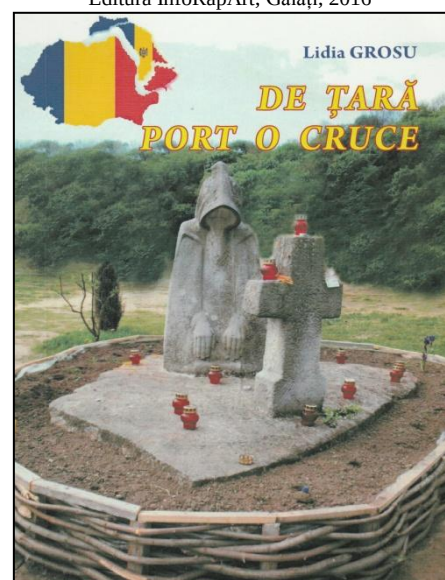
Petre Rău – Evanghelia după Potop
Editura InfoRapArt, Galați, 2016

Dimitrie Sorin Pană – Deloc întâmplător
Editura Alfa, Iași, 2015

Corneliu Popa & Co – Chemarea anilor de studenție
Editura InfoRapArt, Galați, 2016

Lidia Grosu – De țară port o cruce
Editura Labirint, Chișinău, 2015

BOEMA

ISSN 2066-0154

Galati 800331, Str. Regimentul 11 Siret, Nr.17, Bl. C20, Ap.42, parter
Telefon: 0726 337376, 0740 596225, 0336 800313
Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com
Web site: www.boema.inforapart.ro